

Матьясин бичсн Сэн Зэнг

Нүр үг

Бурхна өгх болсн Аврачнь Исус болжана гиж Матьясин бичсн Сэн Зэнгд келгдженэ. Бурхн эврэннь улстан Хуучн бооцанд өгсн андһаран Исусар дамжад күцэжэнэ. Эн Сэн Зэнг Исусин төрөд өссн евреймүдин төлө биш, цуг делкэн төлө болж харчана. Сэн Зэнг Исусин төрснэ туск келврэс эклнэ. Терүг кирслснэ болн Терүг сөрснэ йовдл үзүлгдженэ. Дэкэд Исус яһж ном тархаж, сурһж, һалильяд эмт эдгэж йовсна тускар бас терүнд бичэтэ бөөнэ.

Цааранднь Исус һалильяс Ерусалим тал зуульчлж йовсна тускар болн Терүнэ сүүлнк долан хонгин тускар Сэн Зэнгд келгдженэ. Хамгин чинртэнь Исусиг кирст хадад телүллһн болн Терүнэ эмдрлт болжана.

Сэн Зэнг Исусиг алдр багш гиж үзүлжэнэ. Зуг һанцхн Исус Бурхна Закаг цөөлһж чадх, Бурхна орн-нутгин тускар сурһхх күн. Терүнэ номин ик зууһинь тавн һол төрд хуваж болхмн.

1. Уул деер умшсн ном. Энүнд теңгрин орн-нутгин иргнэ авц-бәрцин, даалһврин, зөвин болн хөв-кишгин тускар бичэтэ (5–7 бөлгүд).

2. Арвн хойр сурһульчнриг шаж тархалһнд сурһлһн (10 бөлг).

3. Теңгрин орн-нутгин туск үлгүрмүд (13 бөлг).

4. Сурһульчнрин туск номин чинр (18 бөлг).

5. Эн делкэн чилгчин туск ном болн Теңгрин орн-нутгин ирлһн (24–25 бөлгүд).

Учр-утхин зура

Исусин төрлт болн Терүнэ белдвр 1.1 – 4.22

Бурхна орн-нутгин туск ном 4.23 – 7.29

Бурхна орн-нутгин һардлһ лавлһн 8.1 – 9.38

Сурһульчнриг шаж тархалһнд сурһлһн 10.1 – 11.1

Оппозицин эклц 11.2 – 12.50

Теңгрин орн-нутгин туск үлгүрмүд 13.1–58

Өвөрц йовдлмуд болн Исусин һардгч йосн 14.1 – 17.23

Сурһульч болсна үн 17.24 – 19.2

Оппозицин батрлһн 19.3 – 22.46
Бурхна орн-нутг ирхин туск ном 23.1 – 25.46
Исусин үкл болн эмдрлһн 26.1 – 28.20

Исусин уңг-тохм

1 Исус Христосин уңг-тохм: Исус Давидин болн Абрахамин тохмин үдл.

²Ицхакин эцкнь Абрахам бээж; Яковин эцкнь Ицхак, Йудан болн терүнэ дүүнрин эцкнь Яков. ³Пәрецин болн Зарахин эцкнь Йуда, экнь Тамар, Хецрона эцкнь Пәрец, Арамин эцкнь Хецрон. ⁴Аминадабин эцкнь Арам, Нахшона эцкнь Аминадаб, Салмона эцкнь Нахшон. ⁵Боозин эцкнь Салмон, экнь Рахаб, Йоведин эцкнь Бооз, экнь Рут, Ишайин эцкнь Йовед. ⁶Давид хаана эцкнь Ишай, Соломона эцкнь Давид, экнь нег күүкд күн (урднь тер Урийин аваль билэ). ⁷Рехабамин эцкнь Соломон, Абьяна эцкнь Рехабаб, Асапин эцкнь Абья. ⁸Ехошапатин эцкнь Асап, Ехорамин эцкнь Ехошапат, Узийин эцкнь Ехорам. ⁹Йотамин эцкнь Узий, Ахазин эцкнь Йотам, Хизекьян эцкнь Ахаз. ¹⁰Манашен эцкнь Хизекья, Амона эцкнь Манаше, Йошьян эцкнь Амон. ¹¹Ехояхина болн терүнэ дүүнрин эцкнь Йошья. Цуг эдн Вавилонд күчәр нүүлһснэ өмн бээсн бээж.

¹²Шалтэлин эцкнь Ехояхин, Зерүбәбелин эцкнь Шалтэль. ¹³Абихудын эцкнь Зерүбәбель, Эльякимин эцкнь Абихуд, Азорин эцкнь Эльяким. ¹⁴Цадкин эцкнь Азор, Ахьяма эцкнь Цадк, Элихудин эцкнь Ахьям. ¹⁵Элеазарин эцкнь Элихуд, Матана эцкнь Элеазар, Яковин эцкнь Матан. ¹⁶Йосипин эцкнь Яков бээж, цуг эдн Вавилонд күчәр нүүлһснэ хөөн бээдг санж. Йосип Марийин аваль бээж. Марийас Исус төрж. (Терүг Бурхна илгәсн Аврач гиж нерәддг бээж.)

¹⁷Тиигәд Абрахамас авн Давид күртл цуг тооһарн арвн дөрвн үй бээж; Давидәс авн Вавилон тал күчәр нүүлһсн цаг күртл арвн дөрвн үй бээж, Вавилонд нүүж ирснәс авн Христос күртл бас арвн дөрвн үй бээж.

Исусин төрлһн

¹⁸Исус Христос иигж төрж һарсмн: Марий Йосипин келсн күүкн бээж. Тер хәрд һарад уга бээтлән гесндән Эрүн Сәкүснәс үр тееж. ¹⁹Терүнэ күргн Йосип чик седклтә күн болсн төлөдән

Марийин тускар эмтн бичэ му сантха гийэд күүнд медүлл уга терүнэс салхар седж. ²⁰⁻²¹ Болв тиим ухан орхла, Бурхна элч зү-үднднь үзгдэд иигж келж:

– Давидин көвүн Йосип! Келсн күүкэн Марийиг орулж авхдан бичэ э, юнгад гихлэ тер Эрүн Сәкүснэс үрэн теев. Терүнэс көвүн хархмн, Терүнд Исус гидг нер өг, юнгад гихлэ, Эн Көвүн Эврәннь келн-эмтиг килнцэснь гетлгж аврхн.

²² Ээлдэчэр дамжад, Деед Эзнэ келсинь күцэхин төлө цуг эн тоот учрсмн. ²³ Ээлдэч: «Соңстн! Окн күүкн гесндэн үр теехэд көвү хархх, тегэд Терүнд Эмануль гидг нер өгхмн», – гиж келж. (Эмануль гидг үг – Бурхн маднла гиж орчулгдна.) ²⁴ Йосип серв. Бурхна элчин заквриг күцөһэд, тер Марийиг гертэн орулж авв. ²⁵ Гергнэсн ууһн үрн хартл, Йосип дерэн хуваж авалян көндөсн уга. Көвүнд тер Исус гидг нер өгв.

Дорд үзгэс ирсн цецн улс

2 ¹⁻² Херод гидг хан бээсн цагт Йудьян Бетлехемд Исус төрж хархла, дорд үзгэс Ерусалимд цецн улс ирэд:

– Төрж харсн Йудья улсин Хан альд бээнэ? Дорд үзгт бидн терүнэ одынь үзлөвидн, терүнд сөгдхэр ирлөвидн, – гиж тедн келцхэв.

³ Энүг соңсад Херод хан икэр үүмв. Энүнлэ хамдан Ерусалимд кесг эмтн бас үүмж көндрв. ⁴ Цуг Йудьян гелнүгүдиг болн закана багшнриг Херод цуглулж авад:

– Христос альд төрх зөвтөв? – гиж теднэс сурв.

⁵⁻⁶ Тедн хөрүднь иигж келцхэв:

– Йудьян Бетлехем гидг хотнд, юнгад гихлэ, ээлдэчэр дамжулад: «Йудьян ик хотдудас чи, Бетлехем, Йудьян һазр, бичкн бишич. Юнгад гихлэ, Мини Израилин улсиг дахулж йовх Залач чамас төрж хархмн», – гиж бичэтэ.

⁷ Тиигхлэ Херод нууцар цецн эмтиг дуудж авад, одн харч ирсн цагиг теднэс медж авв. ⁸ Тедниг Бетлехем тал илгәһэд:

– Одад, Нилхин тускар кинэн кевэр медж автн, олж авсн цагтан нанд келж өгтн, би бас йовад Терүнд сөгднөв, – гив.

⁹⁻¹⁰ Хаана келсиг соңсчкад, эдн һарад йовв. Дорд үзгт үзсн одыг тедн үзэд йир икэр байрлв, тернь теднэ өмннь үзгдэд йовв, аш сүүлднь Нилх бээсн һазрт ирж деернь зогсв. ¹¹ Герт орж ирчкэд, Марийиг Нилхтәһинь үзэд, тедн өвдглж унад,

Нилх Көвүнд сөгдв. Эврәннь хаалһин уутан секэд, Терүнд алтн, сангин идэ, мирр* белглж өгв. ¹²Цааранднь тедн талдан хаалһар йовад, эврәннь орн нутгурн хэрцхэв. Юнгад гихлэ, Бурхн тедниг Херод тал бичэ одтн, гиж зүүднднь саглсн бөөж.

Египет нутгур зулж йовлһн

¹³Тедн һарч йовсна хөөн Йосипин зүүднднь Бурхна элч үзгдэд:

– Бос, Нилхиг эктәһинь авад, Египет нутгур зулж йовтн, нанас зэнг автлан тенд бөөтн; юнгад гихлэ, Херод Нилхиг алхар седх, – гив.

¹⁴⁻¹⁵Тер сөөһәр Йосип босад Нилхиг эктәһинь авад, Египет тал һарч йовв, Херодыг өнгртл тедн тенд бөөв. Ээлдәчәр дамжулж келсн Бурхна үгнь күцхин төлэ цуг эн тоот учрв. Ээлдәч: «Би Эврәннь Көвүһән Египетәс дуудлав», – гиж келсмн.

Бичкдүдиг алһн

¹⁶Тер цагт Херод цецн әмтнд меклгдсән медчкәд цухлтж уурлад, Бетлехемд болн терүнә эргнд бөөсн шинкән һарсн бичкдүдиг, нилхәс авн хө мөстә күртл алтха гиж зэрлг өгнә. Нилхдин насинь тер цецн әмтнәс медж авсмн. ¹⁷⁻¹⁸Еремья гидг әэлдәчәр дамжулад келсн тоотнь учрв: «Рамад ик орклһн, уульһн, һашута хәәкрлһн сонсгдна. Рахел геесн үрдүдтән зовж уульжана. Күн терүг тогтнулж чадш уга, юнгад гихлэ, үрднь үкж одв».

Египетәс хәрж ирлһн

¹⁹⁻²⁰Херодыг үкснә хөөн Бурхна элч Египетд бөөсн Йосипин зүүднднь үзгдэд:

– Бос, Нилхиг эктәһинь авад, Израилин һазрур йов, юнгад гихлэ, Нилхин әмнднь күрхәр седцхәснь үкж одцхав, – гив.

²¹Тер босад, Нилхиг эктәһинь авад, Израилин һазрт ирв. ²²⁻²³Йудьяд Херодын хөөн Архела гидг көвүнь хаана ширәд суусинь сонсчкад, Йосип тиигәрән одхдан әәв. Тер зүүдндән ил

* *Мирр* – каңкнсн үнртә салм.

зэнг авад, Һалильян назрт ирэд, Назарет гидг хотнд бөөршлв. Тиигэд «Назаретин күн гиж Тер нерэдгдх», гисн ээлдэчэр дам-жулж келсн тоот күцтхэ гиж, цуг эн учрв.

Уснд кирслһн

З¹⁻² Тер өдрмүдт уснд кирслдг Йохан ирэд, Йудьян келэд Бурхна ном тархаж иигж келв:

– Тенгрин йосн өөрдв, тер учрар килнцтэ жирһлэн үлдэтн.

³Ээлдэч Эшья Йохана тускар кезэнэ иигж келсн: «Деед Эзнд хаалһинь белдтн, Терүнэ жиминь ястн, – гиж хээкрсн дун эжго келэд сонсгдв». ⁴Йохан бийнь болхла, темэнэ ноосар гүрсн хувцта, хувцн деерэн арсн бүстэ бөөж, терүнэ иддг хотнь царцахас болн зерлг зөгин бал бөөж. ⁵Тиигхд Ерусалимас, Йудьяс болн Йордана эргндк назрас олн эмтн терүн тал ирсн. ⁶Тедн эврәннь килнцэн медүлж келэд, Йордана уснд Йоханар бийэн кирслдг бөөж.

⁷Бийэн уснд кирслхэр ирсн паршмудыг болн цадукмудыг үзчкэд, Йохан теднд иигж келв:

– Хойр көлтэ моһас! Бурхна иргч цухлас зулж чадхит гиж кен танд келв. ⁸Эврәннь жирһл-бөөдлэрн килнцтэ жирһлэн үлдэсэн үзүлтн! ⁹«Эцкимдн Абрахам», – гихэд Бурхна цаажас зулж чадхидн гиж бичэ сантн, юнгад гихлэ, Бурхн эн чолудас чигн Абрахамд үрдүд төрүлж чадх гиж би танд келжэнэв. ¹⁰Модыг унг күртл чавчх сүк белн бөөнэ. Сэн темс өгдго модыг Тер чавчад һалд хайна. ¹¹Тадниг килнцтэ жирһлэн үлдэсиг үзүлхин төлэ Би тадниг уснд кирслжэнэв. Зуг мини ардас Ирж йовхнь нанас күчтэ, Тер танд Эрүн Сәкүс өгэд, тадниг һалд орулх. Би Терүнэ буршмгднь һар күрх зөв угав. ¹²Тер буудяһан севглхэр күрзэн авчксн белн. Тегэд эврәннь буудяһан хашадан хураж тэвэд, өвсинь болхла, унтрдго һалд хаяд шатах.

Исусиг уснд кирслһн

¹³Тер цагт Һалильяс Исус Йордан холын уснд бийэн кирслхэр Йохан тал ирсн. ¹⁴Йохан болхла Терүг зогсаж келв:

– Би Танар уснд кирслгдх зөвтэв, юнгад Та Нан тал ирсмт?

¹⁵– Тиим болтха, юнгад гихлэ, бидн тиигж Бурхна неквриг күцэх зөвтэвидн, – гиж Исус хөрүднь келв.

Тиигхлэ Йохан зөвөн өгв. ¹⁶Исус уснд кирслгдэд харв. Тер дарунь тенгр зааград, Бурхна Сэкүсн көглжрһн мет Терүн деер бууж ирсинь Йохан үзв.

¹⁷– Энтн Мини Хээртэ Көвүн, Тер Намаг байрлулна! – гисн дун тенгрэс сонсгдв.

Исусин сөрлһн

4 Тиигхд Исусиг эрлг сөртхэ гihэд Эрүн Сэкүсн көдэд дахулж авч ирв. ²Дөчн өдр сө уга Исус мацг бэрв, сүүлднь Исусин геснь өлсв. ³Тегэд эрлг Терүн тал өөрдж ирэд:

– Кемр Чи Бурхна Көвүн болхла, эн чолуд өдмг болтха гihэд кел, – гив.

⁴– «Һанцхн өдмгэр күн бийэн цадхаж ханһашго, зуг Бурхнас харсн үгэр күн цадхлң болх», гihэд бичэтэ, – гиж Исус хэрүднь келв.

⁵Тер дарунь эрлг Исусиг Ерусалим балһснд авч ирэд, хол сүмин ора деер төвнө.

⁶– Кемр Чи, Бурхна Көвүн болхла, эн ора деерэс дорагшан һэрэдэд «Бурхн Эврәннь элчнртэн Чамаг эрвлэд хэлэтхэ гиж зэрлг болх. Тедн Чамаг һар деерэн авад теврэд йовх, тегэд көлчнь чолунд төрүц цокгдшго», гиж бичэтэ, – гihэд эрлг келв.

⁷– «Эврәннь Деед Эзн Бурхан бичэ сөрэд бэ» гиж бас бичэтэлм, – гihэд Исус келв.

⁸Дөкэд эрлг йир өндр уул деер Исусиг күргэд, делкән цуг орн-нутгудыг, теднэ байн зөөриг үзүлнө.

⁹– Кемр нанд сөгдхлөчн, цуг эн тоотыг Чамд өгнөв, – гиж эрлг келв.

¹⁰– Йов цааран Нанас, эрлг! «Эврәннь Деед Эзн Бурхндан сөгд, һанцхн Бурхндан цергл» гиж бичэтэ, – гihэд Исус хэрү өгв.

¹¹Тиигхлэ эрлг Исусиг үлдөһөд цааран йовж одна. Тер дарунь Бурхна элчнр ирэд, Исуст дөң болв.

Исус Һалильяд эклэд церглжэнэ

¹²Йоханыг түүрмд суулһсинь сонсад, Исус Һалильяд ирнө. ¹³⁻¹⁶«Зебулуниһ һазр Напталин һазр, нуурин өөр бээдг Йордана цаадк һазр, буру номта улсин Һалилья! Харһуд бээдг улс алдр

герл үзж. Үклин сүүдрт бөөдг улст герл тусж гилвкв», – гиж Эшья аэлдөчөр дамжулад келсн үг бүтгхэ гиж Исус Назаретиг үлдэхэд, Һалильян өөр Зебулуниин болн Напталиин һазрт бөөдг Капернамд бөөршлнэ.

¹⁷Тер цагас авн Исус:

– Теңгрин йосн өөрдв, тер учрар килнцтэ жирһлэн үлдэтн, – гиж Бурхна ном тархаһад зэнглдг болв.

Исус захсчриг дууджана

¹⁸Һалилья нуурин өөр йовж йовад, ах-дү хойриг Пётр гидг нертэ Шимониг болн терүнэ дү Андрейиг Исус үзв. Эдн захсчнр болад, нуурт гөлм хайжаж.

¹⁹– Намаг дахад йовтн. Эмтиг дуудж мөнк жирһлд орулдг танд Би дасхнав, – гиж Исус теднд келв.

²⁰Тедн тер дарунь гөлмөн хайчкад, Исусиг дахад йовцхав. ²¹Цааран йовж йовад, талдан ах-дү хойриг, Зебедала көвүдиг Яковиг болн Йоханыг, теднэ эцктәһән Зебедала хамдан онһиц дотр гөлмөн ясжахинь Исус үзэд, тедниг бас дуудв. ²²Ах-дү хойр эцкән, онһицан тер дарунь үлдөчкэд, Исусиг дахад йовцхав.

Исус Сән Зәңг тархажана

²³Исус цуг Һалильяр эргж йовв, хурлмудт Теңгрин йосна туск Сән Зәңг дасхж цөөлһв, эмтн дунд ямаран чигн гемтәһинь, чинәһән алдсинь эдгәв. ²⁴Цуг Сирий һазрар Исусин тускар зәңг тарв; Терүн тал чинәһән алдсн, олн зүсн гемтә, харһицдг, тәкрсн һарта, көлтә, хар сәкүснд эзлгдсн эмтиг авч ирцхәв. Исус цугтаһинь эдгәв. ²⁵Һалильяс болн Декаполас, Ерусалимас болн Йудьяс, Йордана цань бөөх һазрас чигн олн эмтн Исусиг дахж ирцхәв.

Уул деер умшсн ном

С Эмтиг үзчкэд, Исус уул деер һарад суухлань, Терүнэ сурһульчнр Терүнд өөрдв. ²Исус тедниг сурһад иигж келв:

³– Бурхиг керглдг улс буйн-кишгтә! Эдн Теңгрин орна улс. ⁴Һашуджасн эмтн буйн-кишгтә! Бурхн тедниг төвкнүлх.

⁵Номһн зангтань буйн-кишгтә! Бурхна өгхәр бөөсиг эдн авх.

⁶ Бурхна дуриг күцэхэр шунж хээжэхнь буйн-кишгтэ! Бурхн тедниг хаңһах. ⁷ Өршэнгү седклтэнь буйн-кишгтэ! Бурхн тедниг өршэх. ⁸ Цевр уха-седклтэнь буйн-кишгтэ! Эдн Бурхиг үзх. ⁹ Эвинь олж хадһлдгнь буйн-кишгтэ! Эдниг Бурхн Эврәннь бүлд орулх. ¹⁰ Бурхна дуриг күцэснэс көлтэ көөгдсн улс буйн-кишгтэ! Эдн Теңгрин орнахн.

Герчлһнэс көлтэ көөлһн

¹¹ Нанас көлтэ тадниг му келэд, көөһэд, хов-худлар муурулж хутахла, тадн кишгтэт! ¹² Байсж байрлтн, ик ач тадниг теңгрт күлэжэнэ. Таднас урд бээсн ээлдэчнриг чигн бас тиигж көөлэ. ¹³ Орчлңгин давсн – тадн! Давсн амтан геехлэ, юуһар амтынь орулхмт? Амтн уга давсиг керго болсн төлэд, эмтнэ кел дор шивнэ. ¹⁴ Орчлңгин герл тадн! Уул деер бээсн балһсн эмтнэ нүднэс бултж чадшго. ¹⁵ Шам шатасн цагт күн терүг бүркхш. Герл өгтхэ гийһэд өргэд деегшэн тэвнэ. ¹⁶ Тиим кевэр тана герл олд тусж герлттхэ! Эмтн тана сэн үүл үзж, Теңгрин Эцкитн туурулх.

Закана туск ном:

1) Һол ном

¹⁷ Намаг Зака эс гиж ээлдэчнрин үгиг уга кехэр ирв гиж бичэ сантн. Уга кехэр биш, зуг йосндан күцэхэр Би ирлэв. ¹⁸ Юңгад гихлэ, теңгр һазр хойр бээтл, цугнь эс күцтл, заканас нег чигн бичкн үзг, нег чигн цег эвдшго гиж үндөн таднд келжэнэв. ¹⁹ Тегэд эн зааврмудас үчүкн гисн нег заавринь эвдсн, тиигж эмтиг дасхсн күн Теңгрин орнд чигн үчүкн чинртэ болх; цугинь йосндан күцәһэд, талдан эмтиг тиигж сурһсн күн Теңгрин орнд алдр нер зүүх. ²⁰ Кемр тадн ном цөөлһэчнрэс болн паршмудас даву сэн Бурхна дуриг эс күцэхлэ, Теңгрин орнд тусхн угат.

2) Цухлатын туск ном

²¹⁻²² «Кү бичэ ал, алачнр зарһла харһхмн», – гиж кезэнэ келсиг тадн соңслат. Зуг Би таднд келжэнэв, ахдан уурлжасн күн зарһд тусхмн; арһ уга күн гиж эврәннь ахан келсн күн Деед хургин зарһд тусх. Эврәннь ахан һөргтэ гиж му келдг күн

мөнк һалд тусн гижэнэ. ²³⁻²⁴Тегэд, кемр чи Бурхнд бэрцэн бэрхэр ирхлэрн чини ах чамд һундлта бөөснь тенд санандчнь орхла, бэрцэн үлдэчкэд, түрүлэд одад эврэннь ахтаһан эвцлд. Терүнэ хөөн ирэд, бэрцэн бэрүлж өг. ²⁵Кемр чамаг гемшэжэх күн зарһчд авч йовхар седхлэ, хаалһдан терүнлэ эвцлд. Эс гиж тер чамаг зарһчин һарт өгх, зарһч чамаг харулчд өгх, тернь болхла чамаг түүрмд суулһх. ²⁶Лавта үнэр чамд келжэнэв: ялын сүл шаальган эс өгтлэн теднэс чи һаршгоч.

3) Күүнэ авальта дерэн бичэ негдүл

²⁷«Күүнэ авальта дерэн бичэ негдүл», – гиж кезэнэ келсиг тадн сонслат. ²⁸Күүкд күн тал тачалтаһар хэлэсн эр күн болһн эврэннь уха-седклдэн күүнэ авальта дерэн негдүлв гиж Би таднд келжэнэв. ²⁹Барун нүднчн жилв хальдахла, салһад авад хайчк. Бүкл цогцарн мөнк һалд орхин ормд нег мөчэр дутсн деер. ³⁰Барун һарчн жилв хальдхла, тээрэд авад хайчк. Бүкл цогцарн мөнк һалд орхин ормд нег мөчэр дутсн деер.

4) Залу гергн хойрин салһна туск ном

³¹Кемр кен чигн эврэннь гергнэсн салхларн, гергндэн салһна цаас өгтхэ гиж бас келгднэ. ³²Зуг Би таднд келжэнэв: күүнэ залута дерэн эс негдүлсн гергнэсн салсн залу күн ондан залута дерэн негдүлх учр авальдан өгчөнэ. Залуһасн салсн күүкд күүг авсн күн – күүнэ авальта дерэн негдүлсн күн болжана.

5) Андһарин туск ном

³³«Тэвсн андһаран бичэ эвд, тэвсн андһаран Бурхна өмн күцэ», – гиж кезэнэ келсиг тадн бас сонслат. ³⁴Би болхла, таднд келжэнэв: андһар төрүц бичэ тэв. Теңгр дуудж андһар бичэ тэв, юнгад гихлэ, теңгр – Бурхна ширэ. ³⁵Һазр дуудж андһар бичэ тэв, юнгад гихлэ, һазр – Бурхна келин түшг. Ерусалимиг дуудж андһар бичэ тэв, юнгад гихлэ, Ерусалим – Алдр Хаана балһсн. ³⁶Эврэннь толһаһарн бичэ андһарл, юнгад гихлэ, нег чигн үсиг цаһалһж эс гиж харлулж чадшгоч. ³⁷«Э» – гихэр седхлэ, «Э» – гитн; «Уга» – гихэр седхлэ, «Уга» – гитн. Энүн деер немж келснь эрлгэс һарчана.

б) Өшөнө туск ном

³⁸⁻³⁹ «Кен чигн тана нег нүдитн сохлхла, терүнэ нүдинь сохлтн. Кен чигн тана шүдитн хамхлхла, терүнэ шүдинь хамхлтн», – гиж келсиг тадн соңслат. Би болхла таднд иигж келжэнэв: чамд му кесн күүнэс өшөһөн бичэ нек. Кемр чамаг му келэд барун халхарчнь ташхла, зүн халхан төвж өг. ⁴⁰ Чамла зарһцад, киилгичинь булаж авхар седсн күүнд деерк хувцан тээлж өг. ⁴¹ Кемр кен чигн чамаг эврэннь хаалһар күчэр нег дууна һазрт йовулхар седжэхлэ, чи терүнлэ хамдан хойр дууна һазрт йов. ⁴² Сурснд өгэд бэ, өгйөлхэр бээх күүнд уга гиж бичэ кел.

Эврэннь өшөтндөн дурта болтн

⁴³ «Хажудк күүһэн хээрл. Эврэннь өшөтндөн дурго бол», – гиж келсиг тадн соңслат. ⁴⁴ Би болхла таднд иигж келжэнэв: өшөтндөн дурта болтн, тадниг көөжөх эмтнэ төлө зальвртн. ⁴⁵ Тегэд Тенгрин Эцкин үрдүд болхит. Юнгад гихлэ, Тенгрин Эцк хар болн цаһан седклтэ эмтнд Эврэннь нарна герл өгнө, Бурхна үг соңсдг болн Терүнэ үг соңсдго эмтнэ толһа деер хуран асхрулна. ⁴⁶ Кемр тадн бийситн хээрлдг күүг хээрлдг болхла, ямаран ач авхмт? Алв хурадг эмтн бас тиигж эс кенү? ⁴⁷ Кемр ах-дүүнрлөһөн сэн бөөхлэ, ямаран өвөрц бөөдмб? Буру номта улс бас тиигж кенэлм? ⁴⁸ Тегэд Тана Тенгрин Эцклэ эдл буйн төгс болтн!

Бурхи-шажна керг-үүлмүдин туск ном:

1) Өглһнэ туск ном

6 Бийән буульж эмтн үзтхэ гиж буйнч йовдлмуд кехән саглтн. Тиигж тадн Тенгрин Эцкэс ачлвран авч чадшгот.

² Тер учрар угатя яду улст өглһ өгсн цагтан: «Би өглэв», – гиж эмтнд медүлж бичэ хээкр. Хойр чирэтэ улс эмтн тедниг буульта гихэд хурлд чигн, уульнцд чигн, тиигж кенэ. Тедн ачлвран авчксмн гиж Би таднд үнэртнь келжэнэв. ³ Угатя яду улст өглһ өгсн цагла, зүн һарчн барун һар ю кежэхинь бичэ медтхэ. ⁴ Чини өгснь нууц болтха. Нууц юмийг үздг Эцкчн лавта ачичнь хэрүлх.

2) Зальврдһна туск ном

⁵Бурхнд зальврһсн цагтан хойр чирэтэ улсиг бичэ дуратн. Тедн әмтн үзтхә гиж хурлд болн талвң болһнд зальврхдан дурта. Тедн ачлвран авчкһмн гиж би таднд үнәр келжәнәв. ⁶Чи болхла зальврһсн цагтан эврәннә хорадан орж ирәд, үүдән хаачкад, эс үзгддг Әцкдән зальвр, чамаг нууцар зальвржахинь үзәд, Әцкчн лавта ачичнә хәрүлх. ⁷Зальврхларн, буру номта улс кевтәһәр олн үг бичә келтн. Олн үг келхлә, тедниг соңсх гиж тедн санна. ⁸Болв тедниг бичә дуратн, юнгад гихлә, Теңгрин Әцктн тадниг юм сурхин урдас таднд юн кергтәһинь Эврән меднә. ⁹⁻¹³Иигж зальвртн:

Мана Теңгрин әцк!
Нертн әрүн болтха!
Тана йосн иртхә!
Теңгрт бүтһсн таалтн
Һазр деер бүттхә!
Әркн кергтә өдмг
Әндр өдрт илгәһит!
Яһж бидн күүнә килнц тәвнәвидн,
Тиигж Та килнцмдн тәвүлит!
Сөрдг юмнла бичә харһулыт!
Әрлгәс гетлгит!

¹⁴Кемр тадн әмтнә килнцинә тәвж өгхлә, Теңгрин Әцктн чигн тадна килнц тәвж өгх. ¹⁵Болв кемр тадн әмтнә килнцинә тәвж эс өгхлә, Теңгрин Әцктн чигн тадна килнц тәвж өгшгә.

3) Мацгин туск ном

¹⁶Мацг бәрһсн цагтан хойр чирэтэ улс кевтәһәр үрүдһсн бәәдл бичә һартн, юнгад гихлә, тедн яһж мацг бәржәхән әмтнд үзүлхәр тиим үрүдһсн бәәдл һарна. Эдн ачлвран авчкһмн гиж би таднд үнәр келжәнәв. ¹⁷Чи болхла, мацг бәржәхән әмтнд үзүлшгәһәр чирәһән уһаһад, толһаһан самлчк. ¹⁸Әмтнд эс үзгддг Әцкчн терүг медтхә. Тиигхлә нууцар кесн юмиг үздг Әцкчн лавта ачинә хәрүлх.

Тенгрин зөөр

¹⁹Назр деер бээж, зөөрэн бичэ хоршулж хадһлтн. Энд гүр болн зев цугинь идж үрэнэ. Хулхачнр гер дотр орад, хулха кенэд зөөритн авчкна. ²⁰Тадн болхла тенгр деер зөөрэн хоршулж хадһлтн. Тенд гүр чигн, зев чигн идж үрэшго, хулхачнр олж хулхалж чадшго. ²¹Тана зөөр бээсн назрт седкл-санантн бээнэ! ²²Нүдн – седклин герл мөн. Нүднтн цевр* болхла, седклтн бүклдэн герлтэ болна. ²³Нүднтн бузр** болхла, седклтн бүклдэн бузр болна. Тана дотрк герл харһу болхла, харһу гисн ямаран болхмб?

Бурхи болн зөөр

²⁴Хойр эзнд күн заргдж чадшго: Тер негнднь дурго болад, наадкднь дурлх, эс гиж негнднь үнн седклэрн заргдж, наадкинь оньгтан авшго. Бурхнд болн зөөрт дегц церглж чадшгот.

²⁵Тер учрар: ю уухмб? ю идхмб? гиж эмд бээхин төлө ю өмсхмб? гиж бий цогцин төлө бичэ үүмэд бээтн! Эмн жирһл хотас деер биший? Бий цогц хувцнас деер биший? ²⁶Тенгр деер ниссн шовудыг сээнэр хэлэтн! Тедн тэрхш, хадхш, урһинь хураж авхш. Тана тенгрин Эцк Эврэн тедниг лавтаһар тежэжэнэ! Тадн эн шовудас үлү деер бишийт? ²⁷Үүмэд бээж тадн дундас күн эмн жирһлэн бичкн зуурт утдулж чадхий?

²⁸Хувцна тускар яһад зовад бөөдмтэ? Теегин бамб цецгэс яһж урһдгинь хэлэлт! Тедн көлсән асхрулж көдлхш, утц ээрхш. ²⁹Зуг Соломон хан ик алдр бээсн бийнь тер цецгәһэс үлү сээхн хувц өмсэд уга билэ гиж Би таднд келжәнэв. ³⁰Кемр эндр урһдг маһдур бешд хайгддг ноһаг Бурхн тиигж хувцлдг болхла, тадниг, баһ итклтэ улсиг, энүнэс үлү хувцлх!

³¹Тер учрар «Ю идхмб? Ю уухмб? Ю өмсхмб?» гиж бичэ үүмэд зовад бээтн. ³²Тертн буру номта эмтнэ төр килмж. Цуг энүг таднд кергтәһинь Тенгрин Эцктн медэд бээнэ. ³³Хамгин түрүнд Бурхна йосиг хээтн, Терүнэ таалыг күцэхэр шунтн. Наадкинь болхла Бурхн немж өгх. ³⁴Тегэд чигн маһдурк өдрин тускар бичэ үүмэд зовад бээтн. Өдр болһн эврәннь керг килмжтэ, эндрк кергт маһдурк керг бичэ немтн.

* *Нүдн цевр* – өгөнч күн.

** *Нүдн бузр* – хатуч күн.

Кү бичэ гөмшэти

7 Кү бичэ гөмшэти. Тадниг Бурхн гөмшэхн уга. ²Ямаран кевэр эмтиг гөмшэнэт, тиим кевэр тадниг Бурхн гөмшэх. Ямаран кемжэһэр кемжэлнэт, тиим кемжэһэр тадниг кемжэлх. ³Ахиннь толһадк өвс үзэд бээж, эврәннь толһадк өвр яһад эс үздмч? ⁴«Ах минь, толһаһасчн өвс һарһж хайнав», – гиж келнчн яһж көндрж келдмб? Чини толһа деер өвр бөөнөлм. ⁵Хойр чирэтн! Түрүлэд эврәннь толһа деерк өвр авч хайчкад, тегэд ахиннь толһадк өвс яһж авч хайхинь медхич. ⁶Хар нохасд үнтэ зөөрэн хайж бичэ өгтн. Тедн хэрү эргэд тадниг шүүрэд зуучкх. Һахан чикнд сувсан бичэ өлгтн. Тедн өлгситн көлдөн шивэд, ишкэд үрөчкх.

Сурти, хээти, үүд цокти!

⁷Сурад бээти – сурситн өгх. Хээһэд бээти – хээсэн олж авхит. Үүдинь цокжати – таднд тээлж секх. ⁸Сурад бөөсн күн – сурсан авчана. Хээһэд бөөснь – хээсэн олжана. Үүд цокжаснд – тээлж секжэнэ. ⁹Көвүнтн өдмг сурхла, кен тад-нас чолу өгхмб? ¹⁰Көвүн заһс сурхла, эцкнь моһа өгхий? ¹¹Кемр тадн килнцтэ болвчн үрдэн яһж белг өгхинь сөөнөр медхлэ, энүнэс үлү кедү сэн белг тана теңрин Эцктн сурсн өмтнд өгх!

¹²Ямр чигн кергт тана өмн өмти яһж бийэн бэртхэ гинэт, тиим кевэр тадн чигн теднэ өмн бийэн бэрти. Энүг Закан болн ээлдэчнрин дегтрмүд сурһна.

Чик хаалһар йовти

¹³Уутьхн үүдөр орж йовти. Үклин амн өргн, хаалһнь амр. Олн өмти түүгэр йовна. ¹⁴Өмн-жирһлин амн уутьхн, хаалһнь кецу. Терүг олдгнь йир цөн.

Кесн үүл эзэн үзүлдэ

¹⁵Худл ээлдэчнрэс бийэн саглти! Тедн хөөнэ бээдл зүүсн махч чонмуд мет. ¹⁶Тадн тедниг кесн үүлэрнь медж авхит. Көг-лэс уста үзм, хатханчгас инжр цуглулж болхий? ¹⁷Тер учрар сэн модн сэн темс өгнэ. Му модн – му темс өгнэ. ¹⁸Сэн модн

му темс өгхш. Му модн – сэн темс өгдмн биш. ¹⁹ Сэн темс өгдго модн болһниг чавчад шачасн һалд хайчкна. ²⁰ Тер учрар худл аэлдэчнриг теднэ кесн үүлэр медж авхит. ²¹ «Деед Эзн! Деед Эзн!» – гиж дуудсн эмтнэс цугнь Тенгрин Ордн орхш. Зуг Тенгрин Эцкимм заасинь күцэдг күн Тенгрин ордн орх.

²² Зарһин өдрт олна ик зунь:

– Деед Эзн! Деед Эзн! Тана нерн деерэс бидн номитн тархадг эс билүвидн? Тана нерн деерэс хар сәкүсдиг көөж һарһдг эс билүвидн? Тана нерн деерэс кесг өвәрцс кедг эс билүвидн? – гиж келх.

²³ Зуг Би хәрүднь:

– Би тадниг төрүц меддго билэв. Му кедг улс! Нанас хооран йовтн! – гиж келхүв.

Ухата болн эргу тосхач

²⁴ Тер учрар, эн Мини үг соңсад, келсим күцэдг күүг хад чолун деер гер бәрсн ухата күүнлэ дүнцүлж болхмн. ²⁵ Хар салькн көдлэд, хур икәр орад, һолын усн деврэд, тер герин орад асхрв. Зуг гер чолун деер бәэсн төлэд, ормасн төрүц көндрсн уга.

²⁶ Зуг Мини үг соңсад, келсим күцэдг күүг элсн деер гер бәрсн ухан уга күүнлэ дүнцүлж болхмн. ²⁷ Хар салькн көдлэд, хур икәр орад, һолын усн деврэд, тер герин орад асхрна. Гернь хольврад хамхрад одна, – гиж Исус сурһв.

²⁸ Исус үгән төгсәхлэ, эмтн терүнэ номд икәр өврцхэв. ²⁹ Исус закана багшнрла әдл биш Бурхна йос бәрдг күүнлэ әдл сурһв.

Исус гемтә күүг әдгәжәнә

8 Исус уул деерэс бууж ирхлэ, оln эмтн Терүг дахж йовцхав. ² Генткн арсна гемтә күн Исус тал өөрдәд сөгдәд келв:

– Деед Эзн мини! Намаг гемәсм цеврлх саната болхла, буйн болтха, цеврлтн!

³ Исус һаран күргәд:

– Чамаг цеврлх санатав, цеврлгд! – гиж келв.

Тер дарунь күн арсна гемәс цеврлгдж әдгв.

⁴ – Хәлә! Энүнә тускар күүнд бичә кел! Гелнгд олад бийән үзүл. Дәкәд Мошен закар әдглһнә тәкл тәк. Терүгәрн чи әмтнд әдгсән медүлхич, – гиж Исус аштнь келв.

Рим цергин хардачин зарциг эдгэлһн

⁵⁻⁶ Исус Капернамд ирхлэ, рим цергин хардач Исус тал өөрдэд ээрж келв:

– Деед Эзн минь! Мини зарц гертм икэр зовж гемтэ бээнэ, хар, көлнь тэкрж.

⁷ – Би ирэд зарчичинь эдгэнэв, – гиж Исус хэрүднь келв.

⁸ – Деед Эзн, Таниг герүрн орулх чигн нанд зөв уга. Зэрлг болж нег үг келтн, зарцм дарунь эдгэд одх. ⁹ Би эврэн күүнэ медэнд бээнэв, мини медэнд чигн цергчнр бээнэ. Негнднь би: «Йов», – гинэв тер йовна; дарукднь: «Нааран йов», – гинэв тер ирнэ. Зарцдан: «Энүг ке, терүг ке», – гиж келнэв, тер мини келсэрм бээнэ.

¹⁰ Исус терүнэ келсн үг соңсчкад икэр өврэд:

– Израиль нутгт тиим ик сүзг би үзэд угав, – гиж таднд келжэнэв. ¹¹⁻¹² Соңстн! Үндэн болхла, оln эмтн дорд үзгэс болн барун үзгэс байр нээрин ширэн өөр Абрахамла, Ицхакла, Яковла хамдан тенгрин орнд ирж суух. Тенгрин орнд суух зөвтө талдан эмтн болхла, тендэс харнһу назрур көөгдх. Тер улс тенд ик зовлн эдлэд шүдэн хэврх, икэр оркрж уульх, – гиж.

¹³ Исус хажудк йовсн улст келэд, дэкэд:

– Герүрн хэр. Чини итклэр болтха, – гиж римин цергин хардачд хэрү өгв.

Тер кемд зарцнь гемэсн эдгв.

Исус оln амтиг эдгэжэнэ

¹⁴⁻¹⁵ Исус Пётрин герүр ирхлэ, тенд Пётрин хадм экнь ик халута кевтж. Исус терүнэ харинь авхла, күүкд күүнэ халунь дарунь уурч одв. Тер босад Исуст хот белдв. ¹⁶⁻¹⁷ Асхар Исус тал кесг хар сэкүсэр эзлгдсн амтиг авч ирцхэв. Исус үгэрн хар сэкүсдиг харһж көөһэд, кесг оln-зүсн өвчтэ амтиг эдгэв. Эшья ээлдэчин: «Мана өвчиг эн бий деерэн авад, гем зовлңиг даасмн», – гисн үгмүд күцх зөвтэд тиим юмн учрсмн бээж.

Исусиг дахлһна тускар

¹⁸ Исусин хажуд оln эмтн зогсла. Тедниг үзэд, Исус сурһульчнртаһан нууриг һатлад, телтр көвэ тал йовхм гив. ¹⁹ Нег ном цөөлһөч Исус тал өөрдэд:

– Багш! Таниг альд эс йоввчн би дахж йовх санатав, – гив.

²⁰ – Арат эврэннь нүктэ, шовун эврэннь үүртэ, Нанд, Күмни Көвүнд толһаһан түшэд амрх һазр уга, – гиж Исус хэрүднь келв.

²¹ Терүнэ нег сурһульч:

– Деед Эзн, герүрн хэрэд өнгрсн эцкэн оршаһад ирх зөв нанд өгит, – гиж келв.

²² – Намаг дахад йов! Үксн эмтн эврэннь үксн күүһэн оршат-ха, – гиж Исус хэрү өгв.

Исус салькиг болн усиг тогтнулжана

²³ Исус оңһид орв. Ардаснь сурһульчнр дахад бас оңһид дотр ор-цхав. ²⁴ Генткн салькн көдлэд, усна дольган деврэд, оңһициг ши-вэд бөөв. ²⁵ Исус унтж кевтж. Сурһульчнр өөрдэд Терүг серүлв.

– Деед Эзн, бидн чивн гижэнэвидн! Харсж авртн мадниг! – гиж тедн хээкрцхэв.

²⁶ – Яһсн аэмтхэ, баһ сүзгтэ улсвт! – гиж Исус хэрүднь келв.

Тер босад, салькиг болн нууриг хөрж тогтнулв. ²⁷ Салькн, усн көдлхэн уурв. Эргндк бөөдл тогтнв. Сурһульчнр икэр өврэд хоорндан келцхэв:

– Салькнд болн уснд Эн зэрлг болна, теднь үгинь сонсна. Кен гидг күнв эн?

Исус хар сәкүстә хойр күүг эдгәжәнә

²⁸ Исус нууриг һатлад телтр көвөд бөөсн Гадарен гидг һазрт күрэд ирхлэ, хар сәкүстә хойр күн үкәрәсн һарад Терүнэ өмн зогсцхав. Тедн ик аэмшгтэ, догшн бөөж. Эмтн теднәс аәһәд тер хаалһар йовдго санж.

²⁹ – Бурхна Көвүн, юн кергтәв Чамд? Чи мадниг эртәснь зо-вахар ирвч? – гиж тедн му дууһар хээкрлдцхэв.

³⁰ Теднә бөөсн һазрас ик хол биш һахас идшлжәж.

³¹ – Кемр Чи, мадниг көөхлэ, эн һахасд мадниг орул! – гиж хар сәкүсд Исус келәд ээрцхэв.

³² – Йовтн тиигәрән! – гиж Исус хэрүднь келхлэ, хар сәкүсд тер хойр күүнәс һарад, һахасиг эзлцхэв.

Тер дарунь һахас ормасн өсрэд, ик уулын кецәс гүүһәд, уснд унад үкж одцхав. ³³ Һахас хәрүлсн эмтн зулад гүүлдцхэв. Тедн хажудк хотнд ирәд, хар сәкүстә хойр күүнә тускар цугинь келц-хэв. ³⁴ Тегәд хотна оln эмтн Исусин өмнәс һарцхав. Эн һазриг үлдәж цааран йов, гиж тедн Исусиг үзәд келв.

Исус нар-көльн тэкрсн күүг эдгэжэнэ

9¹⁻² Исус сурхульчнрла оңиц дотр орад, нууриг батлад, эврәннь хотнур ирв. Нег цөөкн күн Терүн тал нар-көльн тэкрсн күүг девскртэһинь авч ирв. Исус теднэ итклинь үзэд:

– Байрл! Килнцн тэвгджэнэ, – гиж гемтэ күүнд келв.

³Тиигхлэ ном цөөлхэчнр: «Эн күн Бийэн Бурхнд тоолжана. Эн Бурхна тускар му келжэнэ», – гиж дотран санцхав.

⁴Исус теднэ ухаһинь медэд:

– Седклтн юнгад тиим му ухата болна? ⁵Ю келхд амр: «Чини килнцн тэвгджэнэ» эс гиж «Босад йов»? ⁶Би, Күмни Көвүн, эмтнэ килнц тэвж өгх йостав гиж таднд медүлхин төлэ эн күүнд иигж келжэнэв: Бос, эврәннь девскрэн авад герүрн хэр.

⁷⁻⁸Тернь босад герүрн йовв. Энүг үзсн эмтн икэр сүрдв. Тедн тиим йос күүнд өгсн Бурхиг магтж туурулв.

Исус Матайиг дууджана

⁹Исус цааранднь йовж йовад тамһин герин өөр суусн нег кү үзв. Тер Матай бөөж.

– Намаг дахад йов, – гиж Исус тер күүнд келв.

Тернь босад Исусин ардаснь йовв. ¹⁰Исусиг Матайин герт хот уужасн цагт тиигэрэн алв цуглулдг болн кесг килнцтэ улс ирцхэв. Тедн Исусла хамдан хот ууһад нээрлцхэв. ¹¹Энүг үзсн паршмуд Исусин сурхульчнрас:

– Багштн алв цуглулдг килнцтэ улсла яһад хот уужахмб? – гиж сурцхав.

¹²Теднэ келсиг сонсад, Исус:

– Эрүл-менд күүнд биш, гемтэ күүнд эмч кергтэ. ¹³«Бэрц бэрхин ормд өршэнгү болтн», гисн үгмүд ямаран учртаһинь йовад медтн. Чик седклтэ эмтиг биш, килнцтэ эмтиг дуудхар Би ирүв, – гив.

Мацг бэрлнэ тускар

¹⁴Йохана сурхульчнр Исус тал ирэд:

– Бидн болн паршмуд мацг бэрнэвидн, Тана сурхульчнр мацг яһад эс бэрнэ? – гиж сурцхав.

¹⁵ – Хүрмд ирсн гиичнр күргнэ өөр гөйүрэд бөөхлө, сэн болхий? Зуг цагнь ирхлө, күргн теднэс салһж авгдхла тер цагт тедн мацг бөрх. ¹⁶ Хуучрад салврж одсн хувцнд шин халас тэвхш. Шин тэвсн халасн хуучн хувциг цааранднь теслх, шуурхань улм икдх. ¹⁷ Тер мет күчэн авчах чаһриг хуучн бөрвд кедмн биш. Бөрвнь шуурад үрх, чаһрнь асхрх. Күчэн авчах чаһриг шин бөрвд кедмн. Тиигхлө чаһрньчн, бөрвньчн үрл уга бүтн бөөх, – гиж Исус хэрү өгв.

Күүкиг амдрүлһн болн өвчтө күүкд күүг эдгэлһн

¹⁸ Исусиг үгэн келжэхлө, Йудья улсин толһачнрин негнь өөрдэд, Исусин өмн сөгдэд:

– Мини күүкм шинкэн өнгрж одла, буйн болтха күүкндм харан күргэтн. Тер амдрх! – гив.

¹⁹ Исус ормасн босад сурһульчнрла хамдан тер толһачиг даж йовв. ²⁰ Генткн нег күүкд күн Исусин ардас өөрдэд, хувцна хормаднь харан күргв. Тер күүкд күн арвн хойр жилдөн цусн харлһна гемэр зовад гемндг бөөж. ²¹ «Кемр хувцна хормаднь харан күрхлө, дарунь эдгхв», – гихэд тер дотран ухалв. ²² Исус ардаран эргж хэлөһэд, тер күүкд күүг үзэд:

– Байрл! Итклчн чамаг аврав, – гив.

Тер кемд күүкд күн гемөсн эдгв. ²³ Исус толһачин герт ирэд, бүрө-бүшкүрчнриг, һашудж уульсн-дуулсн оһн эмтиг үзэд:

²⁴ – Һартн эндэс! Күүкн өнгрсн уга. Күүкн унтж кевтнэ, – гив.

²⁵ Эмтн Исусар наад бэрэд инэлдцхэв. ²⁶ Эмтиг һарһж йовулад, Исус герин хорад орад, күүкиг һараснь авхла, тернь босв. Эн өвөрцин туск зэнг эргндк һазрар тарв.

Хойр сохр күүг эдгэлһн

²⁷ Исус бөөсн һазрасн һарч йовхла, хойр сохр күн Терүг дахв.

– Давидин Көвүн* хээрлич мадниг! – гиж тедн хээкрцхэв.

²⁸ Исусиг нег герт орж йовхла, хойр сохр күн Исус тал өөрдв.

– Намаг нүднэ хара орулж чадх, гиж иткжэнт? – гиж Исус сурв.

– Иткжөнөвидн, мана Деед Эзн, – гиж тедн хэрүднь келцхэв.

²⁹ – Таднд итклэр болтха! – гиж Исус келэд теднэ нүднд харан күргв.

* Давидин көвүн гиснь – Давидин тохмта күн.

Тедн үздг болв.

³⁰— Хэлэтн, Мини тускар күүнд бичэ келтн, — гиж Исус теднд зэрлг болв.

³¹Зуг тер хойр эдгсн күн нарч йовад, эргндк назрар Исусин тускар эмтнд зэнглв.

Келн уга хар сэкүстэ күүг эдгэлн

³²Тедниг йовж одхла, Исус тал келн уга хар сэкүстэ күүг авч ирв. ³³Хар сэкүсиг көөсн хөөн келн уга күн келдг болв. Эмтн икэр алң болцхав.

— Тиим өвөрц йовдл эн Израилин назрт одачн учрад уга билэ, — гиж тедн келцхэв.

³⁴— Эн эрлгин күчэр хар сэкүсдиг көөнө, — гиж паршмуд келдг бөөсмн.

Исус эмтнд сана зовжана

³⁵Исус балһсн, хотн болһнар йовад, хурлд эмтиг сурһад, Бурхна йосна тускар Сэн Зэнг цөөлһж тархаһад, эмтиг олн зүсн гемөс эдгэдг бөөсмн. ³⁶Исус олн эмтиг үзэд, теднд санань зовв, юнгад гихлэ, тедн хөөч уга тарж одсн хөд мет муурсн бөөдлтэ бөөж.

³⁷⁻³⁸— Хурах урһц ик, көдлэчнр баһ. Тэрсн тэрэг хурах, хадх көдлэчнриг илгэтхэ гийһэд хадһна Эзнд зальвртн! — гиж Исус эврәннь сурһульчнртан келсмн.

Арвн хойр апостолмуд

10 Исус эврәннь арвн хойр сурһульчнриг дуудж авад, ямаран чигн гемиг эмнж эдгэдг болн хар сэкүсдиг көөж нарһдг йос теднд өгв. ²Арвн хойр апостолмудын нерд эн: Пётр гидг нертэ Шимон, терүнэ дүнх Андрей, Зебедана көвүн Яков, терүнэ ахнь Йохан, ³Пилип, Бар-Толма, Томас, алв цуглулдг Матай, Алпана көвүн Яков болн Тадда, ⁴зилот гидг багин гешүн Шимон болн Йуда Искериот (тер Исусиг урвсн билэ).

Исус арвн хойр апостолмудтан даалһвр өгчэнэ

⁵Эн арвн хойриг Исус илгэхэд, иигж зааж келсмн:

— Буру номта улсин назрас хол йовтн! Шамарьян хотнд бичэ ортн! ⁶Төөрсн хөд болсн Израилин улс тал одтн! ⁷«Тенгрин

йосн өөрдв!» – гиж номан делгүүлтн! ⁸Өвчтөһинь эдгэтн. Насан барсинь эмдрүүлтн. Арсн гемтэ улсиг цеврүүлтн! Хар сәкүс-диг көөж харһтн! Өңгэр авсн төлөд өңгэр өгтн! ⁹⁻¹⁰Хаалһд харч йовад, алтта, цаһан улан мөңгтэ кетч, уут, селвх хувц, өмсх буршмг, хаалһин тайг чигн авч бичэ харһтн! Көдлжэх күн көлсән авх ачта! ¹¹Ямаран чигн балһснд эс гиж хотнд орж ирхлэ, итклтэ күүг хээтн. Тер һазрас эс харһтл эн күүнэ герт бээтн. ¹²Амулң менд бээтн, – гиж гертксинь йөрөтн. ¹³Кемр тер гер-бүл тиим бөөх ачта болхла, тадна йөрөл бүтх! Кемр тер гер-бүл тиим бөөх ач уга болхла, тадна йөрөл бүтхн уга! ¹⁴Кемр тадниг күн герүрн орулж эс авхла, тадна келсиг эс сонсхла, тер гертэс эс гиж хотнас цааран харч йовад, тавгасн шора сажтн! ¹⁵Зарһин өдрлэ Содомин болн Гоморин һазрас үлү күчр күнд зовлң тедн эдлх гиж Би үнэр келжәнэв.

Иргч көөлһнэ тускар

¹⁶Би тадниг зерлг чон дунд бөөх хөд мет йовулжанав. Моһа мет гүн ухата, көглжрһн мет нүл уга болтн! ¹⁷Эмтнэс саглж йовтн. Тедн тадниг бәрж авад, зарһд авч ирх. Хурлмудт маляһар цокж цаажлх. ¹⁸Нанас көлтэ тадниг хаадудт, ахлачнрт авч одх. Тадн Мини тускар теднд болн буру номта улст герчлхт. ¹⁹Тадниг зарһд авч одхла, ю келхән, яһж келхән бичэ зовтн. Тер цагт ю келхинь таднд заагдх. ²⁰Юңгад гихлэ, тадн бийстн биш Эцкинтн Сәкүсн тадна келэр келх. ²¹Ах дүүһән, эцк үрән үкллэ харһулх. Үрдүд эцкнрин өмнэснь буцлг өргэд, өмнэснь салһх. ²²Нанас көлтэ күн болһн таднд дурго болх. Экнэс авн сүл күртл тесснь авргдх! ²³Тадниг нег хотнас көөхлэ, талдан хотн тал зулж гүүтн. Израилин хотн болһниг эргж күцтл, Күмни Көвүн лавта күрэд ирх, – гиж таднд үнэр келжәнэв.

Исусас көлтэ зовлң

²⁴Сурһульч багшас, зарц эзнэс деер болж чадшго. ²⁵Сурһульч багшла эдл, зарц эзнлэ эдл болхла, болад бөөх. Кемр герин эзд Баал-Зебүлин нер өгсмн болхла, герткст улм шулуһар эн нерн өггдх. ²⁶Тер учрар бичэ эмтнэс ээтн! Нег чигн эс илдкж секгдсн далд юмн уга, нег чигн эс тээлгдсн нууц уга. ²⁷Харһу хорад келсн үгим һал өдрэр келтн! Чикнд шимлдж келсим герин ора деерэс зөңглтн! ²⁸Күүнэ бий цогциг алдг зуг уха-седклиг

алж чаддго эмтнэс бичэ ээтн. Бий цогциг болн седклиг мөнк
 һалд хайж чаддг Бурхнас ээтн. ²⁹Хойр бичкэхэн богшурһаг нег
 деншгэр эс хулдну? Тадна Эцкин медэн угаһар теднэ негнь
 чигн һазрт унж үкшго! ³⁰Тадна толһа деерк үсн күртл тоота! Тер
 учрар бичэ ээтн! ³¹Тадн Бурхнд кесг бичкэхэн богшурһасас үлү
 үнтэ болжанат! ³²«Би Исусин», – гиж эмтнэ чирэд ил келсн күү-
 нэ тускар «Мини», – гиж Тенгрин Эцкиннь өмн ил келхүв. ³³«Би
 Исусин бишв», – гиж эмтнэ чирэд ил келсн күүнэ тускар «Эн
 күн Мини биш», – гиж Би Тенгрин Эцкиннь өмн гөрдж келхүв.

Христосин йосн сурһульч

³⁴Намаг эн орчлд эв авч ирхэр ирв гиж бичэ сантн. Би эв
 биш, үлд авч ирхэр ирүв. ³⁵Көвүг эцкэснь, күүкиг экэснь, бериг
 хадм экэснь салһхар Би ирүв. ³⁶Күүнэ хамгин ээмшгтэ өшөтн
 гертксинь болх. ³⁷Нанас үлүһэр эк эцкэн хөөрдгнь Мини
 сурһульч болж чадшго. Күүкэн болн көвүһэн Нанас үлүһэр хэ-
 эрдгнь Мини сурһульч болж чадшго. ³⁸Эврәннь кирсэн* авч
 дааһад, ардасм эс дахсн күн Мини сурһульч болж чадшго.
³⁹Эмэн аврхар седснь, эмэн геех. Мини төлэ эмэн гееснь, эмэн
 аврх. ⁴⁰Тадниг седклдөн орулдгнь, Намаг седклдөн орулна. На-
 маг орулснь Бийм Илгэсиг орулна. ⁴¹Ээлдэчиг ээлдөч гиж сед-
 клдөн орулдг күн ээлдэчин ачар ачлгдх. Чик седклтэ күүг чик
 седклтэ гиж седклдөн орулдг күн тер күүнэ ачар лавта ачлгдх.
⁴²Тер учрар кен хамгин бичкниг Мини сурһульч гиж киитн ус
 чигн өгч, ундынь хэрүлхлэ, эврәннь ачан лавта авх гиж Би үнэр
 таднд келжэнэв.

11 Эврәннь арвн хойр сурһульчнртан сурһмж өгэд, үгэн төг-
 сөһэд, Исус хотн болһнар сурһхар болн Бурхна ном делг-
 рүлхэр һарч йовв.

Исус болн уснд кирсэдг Йохан

²⁻³Христосин күцэсн үүлмүдин тускар түүрмд бээсн Йохан
 сонсад, хойр сурһульчнран Исус тал илгәһэд:

– Ирх зөвтэ күн Та болжахмт? Аль бидн талдан кү күлэхмб? –
 гиж суртн! – гив.

* *Кирс* – кү цаажлһна зер-зев.

⁴ Иисус:

– Йоханур хэрү ирэд чикэри соңссан, нүдэри үзсэн медулж келтн: ⁵ Сохр күн үздг болна, доһлңгнь йосндан һазр ишкэд йовна, арсн өвчтэнь гемэсн цевргднэ, дүлэ күн соңсдг болна, өңгрснь босж әмдрнэ, угатя әмтнд Сән Зәңг цәәлһгдж тархагдна.

⁶ Нанд итксн күн итклән эс геелә, буйн кишгтә болхмн, – гив.

⁷⁻⁸ Тедн йовж одхла, Иисус олн әмтнд Йохана тускар әкләд келв:

– Әжго кәдә һазрур кениг хәлэхәр тадн йовсmt? Салькнд нә-әхлсн хулсигий? Кемр тиим биш болхла, кениг хәлэхәр йовсmt? Байн үнтә хувц өмссн кү хәлэхәрий? Байн хувц өмссн улс хаана бәәшнд бәәдмн. ⁹ Кениг хәәж тадн одсmt? Әәлдәчиг? Ә-ә. Йохан әәлдәчәс деер күн гиж таднд келжәнәв. ¹⁰ Бурхна Бичгт иигж бичәтә: «Би Зәңгчән урдасчн илгәнәв. Тер Чини хаалһичнь белдх». Эн Йохана тускар бичәтә. ¹¹ Би үнәр келжәнәв. Эн орчлң деер төрсн әмтн дунд Йоханас ик алдр күн уга бәәж. Зуг Тенгрин орнд бәәсн хамгин бичкнь терүнәс ик алдр. ¹² Уснд кирслдг Йохан Бурхна ном әкләд тархасн өдрмүдәс әндр өдр күртл Тенгрин йосна өмнәс ик дән болжана. Кесгнь күчәр әнүг әзлж авх саната. ¹³ Әәлдәчнр болн Закан Йоханас урд иргчин тускар келдг бәәсмн. ¹⁴ Тедн Эля хәрү ирх гиж әәлдж келж. Эн әәлдхл Йохана ирлһнә тускар келж. Иткхәр седхлә, итктн. ¹⁵ Мини келсн тускар сәәнәр ухалтн. ¹⁶ Эн цагин үйнриг кенлә дүнцүлж болхмб? Әднтн талвнд суусн талдан бичкдүдт иигж хә-әкржәсн бичкн күүкд мет: ¹⁷ «Бидн таднд бүрә бүшкүрәри айс татдг биләвидн. Тадн биилсн уга биләт! Бидн һашута ду дуулдг биләвидн. Тадн уульсн уга биләт!» ¹⁸ Чаһр уудго, йосн хот иддго Йохан ирлә. Терүнә тускар хар сәкүстә күн гиж әмтн келнә. ¹⁹ Би, Күмни Көвүн, ирв. Би чаһр уунав, йосн хот иднәв. Тиигхлә: «Хәләтн Әнүг! Яһсн ик хотта, әркнч юмнв! Алв цуглулгчин, килнцтә улсин үрн!» – гиж тедн келнә. Зуг Бурхна цецн ухан кесн үүләрнь үзгддмн, – гив.

Сүзг уга хотн

²⁰ Иисусин үзүлсн өвәрцин ик зунь үзсн хотн болһн килнцән үлдәж, Бурхнд итксн уга. Тер учрар Иисус тедниг гемшәж иигж келв:

²¹ – Хоразина әмтн, зовлңган әдлхит! Бетсәдин әмтн, зовлңган әдлхит! Танад учрсн Бурхна өвәрцс Тирин әмтн болн Сидона

эмтн үзсн болхла, тедн кезэнэһе хар хувцан өмсж, толһадан үмс цацж, килнцэсн хольжх билэ. ²²Тер учрар келжэнэв, зарһин өдрт Тирэс болн Сидонас дор таднд му болх. ²³Чи, Капернам хотнахн, тадниг тенгрт өргх гиж санжант? Уга, үклин һазрт ун-һах! Кемр Содомд танад учрсн өвөрцс лавта учрсн болхла, тертн ода күртл бүклдэн бээх билэ. Тер учрар келжэнэв таднд, ²⁴Зарһин өдрт Содомас дор таднд му болх, – гив.

Нан тал ирхлэ, амрад жирһэд бээхит

²⁵– Тенгрин болн һазрин Эзн, Аав Минь! Танд магтал өргжөнэв! Та энүг цецн ухата номта эмтнэс нууһад, эгл бичкдүдт секж цөөлһвт! ²⁶Аав Минь, цуг энүнэс Тана цаһан саната дурн үзгдженэ. ²⁷Эцкм бээсэн Нанд даалһв. Тенгрин Эцкэс даву сөөнэр Көвүһэн ямаранынь күн медхш. Көвүнэс даву сөөнэр Эцк ямаранынь күн медхш. Көвүн олн эмтнэс онц улсиг йилһж авад, Эцкин тускар медүлнэ. ²⁸Күнд аца үүрч муурснь Нан тал иртн! Би тадниг төвкнүлхүв. ²⁹Мини ацаг ээм деерэн үүрэд, Нанас сурһмж автн. Юнгад гихлэ, Би номһн төвкнүн седклтэв. Тадна седкл чигн амрад жирһэд бээх! ³⁰Мини номиг дахлһн – күнд юмн биш, Мини ацан гиигн.

Бемб өдрин тускар

12 ¹⁻²Энүнэ хөөн бемб өдрлэ Исус тэрсн тэрәһәр йовж йовла. Сурһульчнр өлсэд, тэрәнэ толһас таслад идцхэв. Паршмуд энүг үзэд:

– Хэлэ, Чини сурһульчнр бемб өдрт кех зөв уга юмид кежөнэ, – гиж келцхэв.

³– Өлсж йовсн Давид эврәннь үүртән ю кесинь умшсн угавт? ⁴⁻⁵Давид Бурхна герт орад, Бурхна өмн тэвсн өдмг теднлэ ху-валцж идв. Тер өдмгиг һанцхн гелнүд иддмн. Сүмд бемб өдрин йосиг эвдсн гелнүдиг бурушахш, гисиг Мошен заканд тадн умшсн угавт? ⁶Медж автн: энд сүмэс деер күн бөөнэ. ⁷Кемр тадн «Бэрц бәрхин ормд өршэнгү болтн», – гисн үгмүдин чинринь медсн болхла, тадн буру уга эмтиг гемшэхн уга билэт. ⁸Яһад гихлэ, Күмни Көвүн бемб өдрин Эзн мөн, – гиж Исус теднд хэрү өгв.

Эмн уга харта күүнэ тускар

⁹Тендэс харад Исус хурлур ирв. ¹⁰Тенд эмн уга харта күн бөөж.

– Бемб өдрлэ кү эдгэх зөв бөөнү? – гиж Исусас зэрм эмтн сурцхав. (Терүг гемшэх учр хөөһэд тедн сурж.)

¹¹– Кемр ор ханцхн хөөнтн бемб өдрлэ нүкнд унж одхла, тадн хөөһөн үлдэлго, нүкнэснь татж авхм бишвт? ¹²Күн болхла хөөнэс деер биший? Тиим эс мөний? Тер учрар закаһар бемб өдрлэ күн сә кех зөвтә, – гиж Исус хөрү өгв.

¹³Цааранднь Исус эмн уга харта күүнд:

– Харан сунһ! – гив.

Тернь харан сунһв, харнь дарунь эдгәд одв. ¹⁴Паршмуд болхла хурлас харч йовад, Исусиг яһж хорлж уга кехән селвлцхәв.

Бурхна онц йилһж авсн зарц

¹⁵Энүг медчкәд Исус тендәс әрләд йовж одв. Олн эмтн Исусин ардаснь дахж йовцхав. Исус тедниг цугинь эдгәһәд:

¹⁶– Мини тускар күүнд бичә келтн, – гиж әмтнәс үг авв.

¹⁷Эшья әәлдәчәр дамжж келсн эн үгмүд күцәхин төлә тер йовдл учрв: «¹⁸Мини онц йилһж авсн Хәәртә Зарц эн! Мини седклин байр эн! Эврәннь Әрүн Сәкүсән Энүнд белглж өгчәнәв! Эн келн әмтн болһнд Аврлһна тускар зәңглж келх! ¹⁹Күүнәс үг булалдж, уульнц болһнд дууһан өргж, үгән хәәкрж төрүц аман секшго. ²⁰Унжсн хулсиг хуһлшго, утан харчах зулыг унт-рашго. Үнн чик йосн орчлнд диилтл Эн төрүц зогсж амршго. ²¹Буру номта улс Терүнд нәәлх!»

Исус болн Баал-Зебүль

²²Исусур нег сохр, келн уга күүг авч ирж. Тер хар сәкүснд эзлгдсн бөөж. Исус терүг эдгәв, өвчтә күн келдг, үздг болв.

²³Әмтн алң болцхав.

– Энтн Давидин тохмта күн биший? – гиж тедн сурцхав. –

²⁴Әрлгин, Баал-Зебүлин* күчн угаһар Энтн хар сәкүсдиг харһж

* *Баал-Зебүль* гидг үг «батхна нойн» гиж орчулгдна; эн әрлгин талдан нерн.

көөж чадшго билэ, – гиж паршмуд эмтнэ үг сонссн хөөн келцхэв. ²⁵ Паршмудын ухаһинь медэд, Исус:

– Кемр алвт болһн дотран дээлдхлэ, тер хоосрад ирх. Кемр балһсн болһн бүл болһн, дотран эс таархла, тер энгрэд буурад одх. ²⁶ Тер учрар кемр эрлг эрлгиг көөж хархла, тер бийлэхэн дээлджэх темдг. Тиигхлэ алвтын ормдан яһж торад бөөхмб? ²⁷ Кемр Би хар сәкүсдиг Баал-Зебулин күчэр көөхлэ, ямаран күчэр тадна көвүд хар сәкүсдиг көөдмб? Тер учрар тедн тадна зарһчнр болтха! ²⁸ Кемр Би Бурхна Сәкүсэр хар сәкүсдиг көөхлэ, тертн Бурхна йосн ирснэ темдг! ²⁹ Чидлтэ күүг күлэд уга бөөтл чидлтэ күүнэ герт орад, күн терүнэ өлг-эдинь хулхалж чадхий? Эзинь күлсн хөөн күн терүнэ геринь тонж, өлг-эдинь хулхалж чадх! ³⁰ Намаг эс дахсн күн Нанла сөрүд бөөнэ. Нанла хурадго күн тарана. ³¹ Тер учрар Би таднд келжәнэв: Эмтнэ килнцн тэвгдх. Бурхиг му келдг күүнэ гемньчн тэвгдх. Зуг Эрүн Сәкүсиг күн му келхлэ, терүнэ бурунь тэвгдшго. ³² Кемр күн Күмни Көвүнэ өмнэс үг келхлэ, терүнэ бурунь тэвгдх. Зуг күн Эрүн Сәкүснэ өмнэс үг келхлэ, терүнэ бурунь өдгэ цагтчн, иргч цагтчн төрүц тэвгдшго, – гиж келв.

Модн темсн хойр

³³ Сән темс авхин төлэ сән урһцта модн кергтэ. Му модн му темс өгнэ. Модна сән мууһинь темсэрнь медгднэ. ³⁴ Хойр келтэ моһа! Хар сана зүүһэд, сән үг яһж келж чаддмт? Седклд бөөсн юмн келн-амар дамжж хардг эсий? ³⁵ Цаһан саната күн цаһан зөөрәсн цаһаһинь харһна. Хар саната күн хар зөөрәсн харинь харһна. ³⁶ Зарһин өдр ирхлэ, санапр келсн үг болһнас келтэ күн тооцаһан өгх. ³⁷ Юңгад гихлэ, келсн үгчн чини буруг болн буру угаг үзүлх, – гиж Исус келв.

Онц темдгин тускар

³⁸ – Багш, бидн Танас онц темдг үзх санатавидн, – гиж паршмуд болн ном цөөлһэчнр Исуст келцхэв.

³⁹ – Бурхн уга, хар саната үйнр онц темдг некэд бөөнэ. Зуг Йона ээлдэчин темдгэс үлү онц темдг теднд үзүлгдшго. ⁴⁰ Йона тегһсин ик заһсна гесн дотр һурвн өдр болн һурвн сө бөөсн кевэр Күмни Көвүн һазр дор һурвн өдр болн һурвн сө бөөх. ⁴¹ Зарһин өдрт Ниневин эмтн эн цагин үйнртэ босад, эдниг

гемшэх. Тедн Йонин келсн үгинь сонсад, килнцэн хайцхав. Энд болхла, Йонас ик алдр күн бөөнө! ⁴²Зарһин өдрт өмн үзгин һазрин хатн эн цагин үйһртө босад, эдниг гемшэх. Юнгад гихлэ, тер ик холас Соломон хаана цецн уха авхар ирсмн билэ. Энд болхла, Соломонас ик алдр күн бөөнө!

Хар сәкүсн хәрү иржәнә

⁴³— Хар сәкүсн күүнә дотрас һарад, хатад хагсж одсн көдө эргэд, амрх орм хээнә, зуг олхш. ⁴⁴Тиигхлэ тер: «Урдк бөөсн герүрн би хәрү йовнав», — гиж санад хәрү ирнә. Хәрү ирхләнә, эврәннь бөөсн герән цевр цер ахулчкснь, сул бөөсинь үзнә. ⁴⁵Тиигхлэ тер һарч йовад, бийәсн ик догшн хар сәкүсдиг дахулж авч ирнә. Тедн ирэд күүнә дотр бүүрлнә. Аштнь күн урдкас үлү му бөөнә. Эн цагин хар саната үйһрлэ бас тиим юмн учрх! — гиж Исус келв.

Исусин эк болн дүүнр

⁴⁶Исусиг олн әмтнлэ күүнджәхлэ, Терүнә дүүнр әктәһән герин һаза зогсла. Тедн Исуста хамдан күүндхәр седж.

⁴⁷— Тенд һаза әктн Тана дүүнртө зогсжана, Танла күүндх саната, — гиж нег күн Исуст келв.

⁴⁸⁻⁵⁰— Мини эк гисн кемб? Мини дүүнр гисн кемб? — гиж тер күүнд хәрү өгэд, Исус хурһарн сурһульчнр тал зааһад, — Мини әкм болн дүүнрм эн, Тенгрин Әцкимм заасинь күцәдгнь, Мини әкм, аһнр-дүүнрм, — гив.

Тәрәчин тускар

13 Тер өдр Исус гертәсн һарад нуурин көвәд одад суув. ²Өөрнь дала күн хурсн төләд Тер оңһц дотр орв. Әмтн нуурин көвәһәр зогсцхав. ³Исус үлгүрлэд иигж келв:

— Нег күн тәрәһән тәрхәр йовж. ⁴Цацж йовсн тәрәнә экин зәрмнь хаалһ деер унж. Шовуд нисж ирэд, терүгинь чоңкад идчкнә. ⁵Зәрмнь чолута һазрт унна. Тенд һазр баһ болад, буудя дарунь босж урһна. Тедн һазрин гүүнд туссн уга. ⁶Нарн һарад тедниг шатачкна, урһмл хатж одна. Яһад гихлэ, буудян уңгнь йосндан урһж чадсн уга. ⁷Зәрмнь хатханчг заагт унцхана. Хатханчг урһад, буудяг бүтәһәд дарна. ⁸Зәрмнь сән урһцта

һазрт унцхана. Тедн зун, жирн, һучн холванд ик урһц өгнө.

⁹ Мини келснө тускар сөөнөр ухалтн.

¹⁰ Сурһульчнр Терүн тал өөрдэд:

– Та эднлө үлгүрөр юнгад келэд бөөдмтө? – гив.

¹¹ – Тенгрин йосна туск нууцин медрл таднд секгдлө. Эдн болхла медхш. ¹² Бөөснднь улм немгдх. Тер ик олзта болх. Угарад бөөснэснь бөөсинь булаж авгдх. ¹³ Эдн нүдөрн хэлэнэ – үзхш. Чикөрн соңсна – соңсхш, медхш. Тер учрар Би эднлө үлгүрөр келж бөөнөв, – гиж Исус хөрү өгв. ¹⁴ Бурхн Эшья ээлдөчөр дамжж иигж келж: «Чикөрн соңсхит – медхн угат, нүдөрн хэлэхит – үзхн угат. ¹⁵ Яһад гихлө, ухантн тенж, чикнтн соңсдган уурч, нүднтн хаагдж. Кемр тадн нүдөрн үзэд, чикөрн соңсад, седклөрн медж авдг болсн болхла, тадн уха-санаһан Нанд өгх билэт, Би тадниг эдгэх билэв». Ода эн үгмүд бүтж.

¹⁶ Нүднтн сөөнөр үздг төлөд тадн буйн-кишгтэт! Чикнтн сөөнөр соңсдг төлөд тадн буйн-кишгтэт! ¹⁷ Үнөр келжэнөв, кесг ээлдөчнр болн чик седклтө эмтн тадна үзжэсн юмиг үзхэр седлө, зуг үзсн уга. Тадна соңсжасн юмиг соңсхар седлө, зуг соңссн уга.

Тэрэнэ туск үлгүрин тәәлөр

¹⁸⁻¹⁹ – Соңстн! Тегэд тэрэ тәрсн күүнө туск үлгүрин чинринь эн: күн Бурхна йосна тускар соңсна, зуг чинринь медхш. Эрлг ирэд, терүнө седклд тәрсн үгмүд булаһад авад йовж одна. Эн күн хаалһ деер тәрсн буудя мет. ²⁰ Чолута һазрт тәрсн буудя гиснь: бурхна үг соңсад, байртаһар седклдән багтадг күн. ²¹ Зуг тер үг күүнө седклд гүүнөр эс орсн учрас тер бичкн зуурт итк-жәһэд, үгәс көлтө көөлһнө цаг ирхлө, иткдгән уурна. ²² Хатханчг заагт унсн буудя гиснь: Бурхна үгиг соңссн күн. Зуг орчлңгин үүмлдәнәс көлтө болн һазрин зөөрт жилвтсн учрас тер үг олз өгхш. ²³ Урһцта һазрт унсн буудя гиснь: Бурхна йосна тускар соңсад, цугнь сөөнөр медж авдг күн. Тер олзта урһц зун жирн һучн холванд икәр өгнө.

Буг өвснө тускар

²⁴ Цааранднь Исус үлгүрлэд иигж келв:

– Тенгрин йосн гисн эн: күн эврәннь һазртан сән урһцта цаһан буудя тәрнө. ²⁵ Сөөһөр цуһар унтжасн цагт өшөтн ирэд, буудя заагт буг өвс хайж тәрэд йовж одна. ²⁶ Цаһан буудя босад

урһад ирхлэ, толһань йосндан дүүрэд ирхлэ, буг өвсн бас энд-тенд үзгддг болв. ²⁷ Һазрин эзнэ зарцнр терүн тал ирэд: «Ах Нойн, Та сэн урһцта цаһан буудя тэрсн бишийт? Буг өвсн альдас һарч ирсмб?» – гиж сурцхав. ²⁸ «Энтн өшөгэ күүнэ кесн үүл», – гиж эзн хэрүднь келнэ. «Бидн тиигэрэн йовад, буг өвсиг таслад хайчкнавидн, зөвөн өгит», – гиж тедн келцхэв. ²⁹ «Бөг. Бичэ көндөтн! Буг өвс таслжаһад, тадн эндүрэд цаһан буудяг таслчкхт! ³⁰ Тедн хамдан урһц хурах цаг күртл урһтх. Тэрөһөн хурах цагтан түрүлэд буг өвс таслж цуглулад, цугинь бооһад һалд шатачкн. Цаһан буудяг мини буудя хадһлдг хашад авч одтн, гиж хадачнрт закхв», – гиж эзн хэрү өгв.

Горчсин экнэ тускар

³¹ Исус теднд дөкэд үлгүрлэд келв:

– Тенгрин йосн гисн эн: нег күн бичкн горчсин экиг авад һазрт тэрж. ³² Эн экн наадк тэрэнэ экнэс хамгин бичкн. Зуг урһад ирхлэрн, наадк цуг урһмлас ик болна. Тер ик моднд хүврж одна. Тенгрин шовуд нисж ирэд, терүнэ бүчрмүд деернь үүрэн ясна.

Һуйр искэдг экнэ тускар

³³ Исус дарук үлгүр келв:

– Тенгрин йосн гисн эн: күүкд күн һуйр искэдг эк авад, дөчн кило һуйрт элдэд тэвнэ. Тер һуйр өсж одна.

³⁴ Цуг энүг Исус әмтнд үлгүрлэд келдг бәәж. ³⁵ «Би үлгүр олзлад, орчлң үүдөгдсн цагас авн бәәсн нууциг эднд цәәлһж келж өгнөв», гисн әәлдәчнрәр дамжж келсн үгмүд бүттхә, гийәд Исус әмтнлэ үлгүр угаһар иләр юм келдг уга бәәж.

Буг өвснэ туск үлгүрин тәәлвр

³⁶ Цааранднь Исус әмтиг сулдхад, герүрн хәрв. Сурһульчнр Багш тал өөрдәд:

– Тэрән заагт урһсн буг өвснэ туск үлгүр цәәлһж өгхнтн маднд, – гиж келцхэв.

³⁷ – Сән буудя тэрснь – Күмни Көвүн. ³⁸ Һазр гиснь, орчлң болжана. Сән буудя – Тенгрин орна улс. ³⁹ Буг өвсн – эрлгин улс. Тедниг тэрснь – эрлг. Урһц хадж хуралһн – орчлңгин сүл өдр, тәрә хадж хурадгнь – Бурхна элчнр. ⁴⁰ Тегәд буг өвсн цуглулгдж

налд шатгдсн мет юмн орчлнгин сүл өдрт учрх. ⁴¹⁻⁴³ Күмни Көвүн эврәннь элчнрэн илгэх, тедн Күмни Көвүнэ орнас эмтиг килнцлэ харһулсн, эмтнд му кесн күн болһниг йилһж авад, шачасн бешд авад хайх. Тенд эмтн ик зовлң эдлэд, шүдэн хэврж оркрж уульх. Энүнэ хөөн Бурхнла седклэрн чик бээдгинь эврәннь Эцкин орнд, нарн мет гилвкх. Мини келснэ тускар сээнэр ухалтн.

Бултулсн эрднин тускар

⁴⁴Тенгрин йосн кеер нүкнд бултулсн эрднь мет: Нег күн терүг олж авад, хэрү ормднь булчкна. Тенкэн уга байрлад, тер герүрн хэрж ирэд, бээсн юман хулдад, эрднь бээсн һазриг хулдж авна.

Сувсна тускар

⁴⁵Тенгрин йосн гисн эн: Нег хулд кедг күн сэн сувс хээнэ. ⁴⁶Нег дэж тер үнтэ сувс олж авна. Тер күн йовад, бээсн юман хулдад, сувсиг хулдж авна.

Гөлмин тускар

⁴⁷Тенгрин йосн гисн эн: Заһсчнр тенгсин уснд гөлмән хаяд, зүсн зүүл заһс бэрж авна. ⁴⁸Гөлмнь заһсар дүүрхлэ, тедн гөлмән уснаснь татж авна, заһс болһниг шүүнэ. Сээнинь йилһж авад сав дүүргнэ, мууһинь авад хайчкна. ⁴⁹⁻⁵⁰Тиим юмн орчлнгин сүл өдрт учрх: Бурхна элчнр нарч ирэд, чик седклтэ эмтнэс мууһинь йилһж авад, ик шачасн бешд авад хайх. Тенд эмтн ик зовлң эдлэд, шүдэн хэврж оркрж уульх. ⁵¹Ода тадн цугинь медж авт? – гиж Исус теднэс сурв.

– Ээ, медж аввидн, – гиж тедн хэрү өгв.

⁵²– Тер учрар Тенгрин йосна сурһульч болсн ном цөөлһөч болһн эврәннь гертэс шин болн хуучн юмс нарһж йовсн эзн мет болна, – гиж Исус келв.

Исус Назарет гидг хотнд

⁵³Үлгүрмүд келэд, үгән төгсөһөд, Исус цааранднь һарад йовв. ⁵⁴Төрскн хотндан ирэд, Тер хурлд эмтиг сурһв. Цуһар терүг соңсад, ик гидгэр өврцхэв:

– Тиим ик күчн, цецн оюн уха эн альдас авсмб? ⁵⁵Энтн модчин көвүн биший? Энүнэ экиннь нерн Мирьям биший? Энтн

Яков, Йосип, Шимон, Йуда гидг дүүнртэ болх. ⁵⁶Энүнэ дү күүкд цугтан энд мана хотнд бээдг биший?

⁵⁷Энүнэс келтэ күн Исус итксн уга.

– Ээлдэчиг күндлдог һазр уга. Зуг төрскн һазртнь болн өрк-бүлднь ээлдэчиг ээлдэчд тоолдмн биш, – гиж Исус эмтнд келв.

⁵⁸Тедн эс итксн төлэд Исус тенд өвөрц юм эмтнд үзүлэд уга.

Йохана үжлин тускар

14 ¹⁻²Тер цагт Һалильян хан Херод Исусин туск зэнг соңсад, эврәннь зарцнртан:

– Эн уснд кирсдг Йохан үкэрэсн босж ирв, тегэд чигн Эн тиим өвөрц юм кедг күчтэ, – гиж келв.

³Херод эврәннь Пилип дүүһиннь гергн Херодидас келтэ Йоханыг цевэр күлэд, түүрмд хайсмн. ⁴Юнгад гихлэ, Йохан терүг саглж:

– Эн гергнлэ бээх чамд зөв уга, – гиж оньдин келдг бэ-эсмн.

⁵Түрүн бийд Херод терүг алхар седж, зуг эмтнэс эәһэд үкллэ харһулсн уга. Эмтн терүг Бурһна ээлдэч гиж тоолдг бээсмн.

⁶Херодын һарсн өдр темдглжэсн цагт Херодидин күүкн гиичнрин өмн биилжэсн. ⁷Терүнэ биилжэсн би Херодт икэр таасгдад, тер андһарлад:

– Сурх юман сур. Би цугинь күцэсүв, – гиж күүкнд келв.

⁸Тер күүкн экиннь заасн үгэр:

– Уснд кирсдг Йохана толһаг тэвүр деер тэвж, нанд авч ир, – гиж келж.

⁹⁻¹⁰Хан гейүрж ухалжаһад, зуг гиичнрин өмн тэвсн андһаран күцэхэр, тер күүкнэ сурсн юмиг өгхэр, түүрмд суусн Йохана толһаг хээчлэ харһултн гиж зэрлг болв. ¹¹Толһаг тэвүр деер тэвэд, күүкнд авч ирж, тернь экдэн авад одж. ¹²Йохана сурһульчнр Йохана цогцинь авад оршасна хөөн Исусур ирэд учрсн йовдлын тускар келсмн.

Тавн миңһн күцадхлһн

¹³Исус энүг сонскад, онһц дотр сууһад, эжго һазр хээж йовсмн. ¹⁴Зуг олн эмтн энүг медчкэд, эврәннь хотнас һарллад, Исусиг дахж йовһар йовсмн. Исус онһцас һарад, һазр ишкэд,

олн эмтиг үзж. ¹⁵ Исус теднд сана зовж, өвчтө улсиг эдгэв. Ора болж одхла, сурхульчнр Исусур өөрдцхэв.

– Багш, энд эжго кедэ. Ора болжана, эмтиг тэвчктн. Эдн эргндк хотн болһнар йовад, идх уух хотан бийдэн хулдж авг, – гиж тедн келцхэв.

¹⁶ – Эдниг йовулх керг уга, тадн бийстн эднд хот өгтн, – гиж Исус хэрүднь келв.

¹⁷ – Манад юмн уга. Тавхн өдмг, хойрхн захсн, – гиж сурхульчнр келцхэв.

¹⁸ – Түүгэн Нан тал авч иртн, – гиж Исус келв.

¹⁹ Исус эмтиг ноһан деер суулһад, тавн өдмг, хойр захс авад, Бурхнд ханлт өргэд, өдмгиг хуһлж сурхульчнрт хуваһад өгв. ²⁰ Терүг күн болһнд түгэж өгцхэв. Цуһар хотан эдлж цадцхав. Энүнэ хөөн үлдсн хот арвн хойр савд багтж. ²¹ Күүкд улсиг, бичкн күүкдиг эс тоолхла, хот идснь тавн миңһн күн болж харв.

Исус теңсин усн деегүр йовжана

²²⁻²³ Энүнэ хөөн тер дарунь Исус:

– Онһц дотр орад, теңгс һатлж телтр көвэд күртн, – гиж сурхульчнртан закв.

Өөрк эмтэн үлдэхэд, Исус һанцарн зальврхар уул деегшэн давшж харв. Асхн болад ирхлэ, һанцарн үлдсн бээж. ²⁴ Сурхульчнр йовсн онһц көвөһэс хол бээсмн. Ик салькн зөрүд өмнэснь үлэхэд, усна дольган шуугад, онһциг шивэд бээв. ²⁵ Өр цээхин өмн Исус сурхульчнр тал темцж усн деегүр йовж. ²⁶ Сурхульчнр Багшан усн деегүр йовж йовхинь үзэд, ик гидгэр сүрдцхэв.

²⁷ – Энтн ки үзгдл! – гиж тедн чочад хээкрцхэв.

– Байрлтн! Бичэ Нанас ээтн! Энтн бив, – гиж Исус тер дарунь ө харв.

²⁸ – Деед Эзн! Кемр Та мөн болхла, усн деегүр Танур йовх зэрлг өгхнтн! – гиж Пётр Исуст келв.

²⁹ – Йов! – гиж Исус хэрү өгв.

Пётр онһц дотрас һарад, усн деегүр Исус тал йовв. ³⁰ Зуг салькн шүүртөһөр үлэсинь медэд, Пётр эәһэд, уснд чивж:

– Деед Эзн минь! Намаг харсж авртн! – гиж хээкрв.

³¹ Исус һаран өгэд, терүг һараснь бэрэд, келв:

– Итклчн баһ бээж! Юнгад маһдлад бөөнөч?

³²Тедниг онц дотран орхла, салькн тогтнв. ³³Тенд бөөсн сур-
хульчнр Исусин өмн өвдглж сөгдв.

– Та үнэр Бурхна Көвүн мөнт! – гиж тедн келцхэв.

Өвчтэ эмтиг Генесаретд эдгэлн

³⁴⁻³⁵Нур хатлж йовад, тедн Генесарет хазрин көвөд өөрдж ир-
цхэв. Энүгинь медчкэд, тер бөөрн эмтн эргндэн бөөсн күн
болһнд зэнглэд, кесг өвчтэ улсиг Исус тал авч ирцхэв. ³⁶Тедн
Исусин хувцна хормаднь күрх зөв сурцхав. Хормаднь күрсн
эмтн тер дарунь эдгдг болв.

Өвк эцкнрин ном

15 Тер цагт Ерусалимас Исус тал паршмуд болн закана
багшнр ирцхэв.

²– Чини сурхульчнр өвк эцкнриннь заншалан эвджэнэ, тедн
хотыннь өмн харан ухахш, – гиж тедн келцхэв.

³– Юңгад тадн бийстн тана заншалас көлтө Бурхна заавриг эв-
дэд бөөнэт? ⁴«Эк эцк хойран күндлж тевч», «Эк эцк хойран му
келсн күн үкх зөвтө» гиж Бурхн келсмн. ⁵⁻⁶Зуг тадн эмтиг:
«Эврәннь зөөрөсн эк-эцкдэн өглго Бурхнд нерөджд өгдг күн,
эк-эцкдэн туслж тевчч йоснас сулдна» гиж дасхнат. Тиим кевөр
тадна заншал Бурхна заавриг уга кенэ. ⁷Тадн хойр чирэтэ улст!
Тадна тускар Эшья ээлдөч чик келж: «⁸Эн улс хоосн амарн
Намаг күндлнэ. Теднэ зүркнь Нанас хол бөөнэ. ⁹Эдн күүнэ
ухалж харһсн номиг Бурхна ном гиж дасхна. Эднэ сөгдлһн юмн
биш», – гиж Исус хэрү өгв.

Бузрдулһна туск ном

¹⁰⁻¹¹Эмтиг дуудж авад Исус:

– Сонсад медж автн! Амар орсн юмн биш, амар харһсн юмн
лавта күүг бузрдулна, – гив.

¹²– Тана үгмүд паршмудыг хундасинь Та меднт? – гиж сур-
хульчнр Исус тал өөрдөд келцхэв.

¹³⁻¹⁴– Мини Тенгрин Эцкин эс тэрсн урһмл болһн уңгтаһинь
хамднь таслж хайгдх. Тедн эврәннь хаалһарн йовтха! Тедн сохр
эмтнэ сохр залачнр. Сохр сохран көтлж йовхла, лавта нүкнд
унх! – гиж Исус хэрү өгв.

¹⁵ – Эн үлгүрин тээлвринь маднд келж өгит, – гиж Пётр сурв.

¹⁶ – Тадн чигн мини келсим медж авсн угавт? ¹⁷ Амар орсн юмн геснд орад, назаран харч одна. ¹⁸ Амар харсн юмн күүнэ седклэс харад, күүг бузрдудг мөн. ¹⁹ Юнгад гихлэ, күүнэ седкл дотрас хар санан, аллһн-буллһн, күүнэ авальта дерэн нег-дүлһн, аля йовдл, хулха, худл герчллһн, хов зөөлһн харна. ²⁰ Цуг эн күүг бузрдулна, зуг кемр күн хотын өмн харан эс уахла, тертн күүг бузрдулхш.

Буру номта күүкд күүнэ сүзг

²¹⁻²² Цааранднь Исус Тир болн Сидон назр эргэд йовсмн. Тер бөөрн Кенаана күүкд күн Исус тал ирв.

– Деед Эзн, Давидин Көвүн!* Намаг хээрлит! Мини күүкн догшн хар сөкүснд эзлгдж. Тер дегд зовжана! – гиж күүкд күн хээкрв.

²³ Зуг Исус ө харсн уга.

– Буйн болтха! Энүг цааран йовултн! Энтн мадниг дахж йовад, хээкрэд бөөнө, – гиж сурһульчнр Исус тал өөрдж келцхэв.

²⁴ – Бурхн Намаг төөрсн хөд мет Израилин эмтн тал илгэв, – гиж Исус хөрү өгв.

²⁵ – Деед Эзн минь! Нанд нөкд болыт! – гиж күүкд күн саак ээрв.

²⁶ – Үрнэсн өдмг булаж авад, нохад хайхла, сэн юмн биш, – гиж Исус келв.

²⁷ – Тиим-тиим, Деед Эзн минь, зуг Эзнэ ширөһөс унсн хотын шавхрнь нохас иднө, тиим эсий? – гиж күүкд күн хөрүднь келв.

²⁸ – Чини сүзг ик! Эгч, чини сансн санаһар болтха! – гиж Исус келв.

Тер агчмд күүкн эдгэд одв.

Исус дала өвчтэ амтиг эдгэжэнэ

²⁹ Исус Налилья нуурин көвөһөр йовж йовла. Тер уул деер харад суув. ³⁰ Кесг доһлң, сохр, эрмдгтө, келн уга болн нань

* Давидин Көвүн гисн Давидин тохм.

чигн улсиг Исус тал авч ирэд кәлднй тәвцхәв. Исус тедниг эдгәв. ³¹Келн угань келнд орад, эрмдгтәнй эдгәд, доһлнгнй йосндан йовдг болад, сохрнй үздг болв. Тер йовдлыг оһн әмтн үзәд йир икәр өврцхәв. Тедн Израилин Бурхиг магтж ханлт өргцхәв.

Дөрвн миңһн кү цадхлһн

³²— Эн әмтнд Би сана зовжанав, әдн һурвн өдрт Нанла бәәлә, хотнй чилж. Әдниг цадхал уга тәвхән седжәхшв. Хаалһд әднд му болвза, — гиж Исус сурһульчнран дуудж келв.

³³— Эн әжго кәдәд эн оһн әмтиг цадхах тиим дала өдмг альд бәәх билә? — гиж сурһульчнр Багштан хәрү өгв.

³⁴Исус:

— Кедү өдмгтәвт? — гиж сурв.

— Долахн өдмг болн цөөкн бичкн заһсн бәәнә, — гиж тедн хәрү өгв. ³⁵⁻³⁶Исус әмтиг һазрт сууһад, доһан өдмг болн заһс аһад, Бурхнд ханлт өргв. ³⁷⁻³⁹Дәкәд өдмгиг хуһаһад, сурһульчнран түгәж өгв, тедн әмтнд хуһаж өгв. Әмтн хотан әдләд цадцхав. Дәкәд үлдсн хот доһан савд цуглулцхав. Күүкд улсиг болн бичкдүдиг әс тоолхла, хот әдлжәснй дөрвн миңһн күн бәәж. Исус әмтиг тәвәд, оһңц дотран орад, Магадан һазрур темцж йовв.

Онц темдгүдиг неклһн

16 Исус тал паршмуд, цадукмуд ирцхәв. Тедн Исусиг сөрхәр Бурхна онц темдг маһнд үзүл гиж некж сурцхав.

²— Әдр чилж йовхла, теңгр улавтрад ирхлә, тадн маһндур сән өдр болх гинәт. ³Өрүн өрлә теңгр темәнә үүләр бүркгдхлә, әндр хурта салькта өдр болх гиж келнәт. Теңгр хәләһәд, тадн өдрин бәәдл тааж келж чаднат, зуг өдгә цагин темдгинй цәәлһж медж чадхшит. ⁴Хар саната, Бурхн уга үйнр! Онц темдгүд сурнат, зуг әәлдәч Йонин темдгәс даву талдан темдг тадн төрүц үзшгот, — гиж Исус хәрү өгәд, тедниг үлдәһәд цааран йовж одв.

Паршмудын болн цадукмудын искәдг әкнә тускар

⁵Сурһульчнр нуурин телтр кәвәд оһңцар усчад ирцхәв. Тедн хотан авхан мартчксн бәәж.

⁶ – Паршмудын болн цадукмудын искэдг экнэс бийэн саглж йовтн, – гиж Исус теднд келв.

⁷ – Мадниг өдмг эс авснд эн тиигж келжэнэ, – гиж сурхульчнр хоорндан уха-санаһарн хувалцв.

⁸ Исус түүгинь медчкэд:

– Ю ухалжахмт? Өдмг эс авсндан зовжахмт? Баһ итклтэ улс! ⁹ Ода күртл юм меддго юмс бөөсмтэ? Тавн миңһн күүнд күрсн тавн өдмгин тускар мартчквт? Кедү сав хот цуглулвт? ¹⁰ Дөрвн миңһн күүнд күрсн долан өдмгин тускар бас мартсн болхговт? Кедү сав хот тадн цуглулвт? ¹¹ Би өдмгин тускар келжэхшв. Паршмудын болн цадукмудын искэдг экнэс бийэн саглтн, – гив.

¹² Тиигхлэ Исусиг өдмгин экнэс биш паршмудын болн цадукмудын дасхжах номас бийэн саглтн гисинь сурхульчнр лавта медж авцхав.

Пётр Исусиг Бурхна илгэсн Аврач гинэ

¹³ Исус Пилипин Кесэрья хотна һазрур ирэд:

– Күмни Көвүг әмтн кенд тоолжахмб? – гиж эврәннь сурхульчнрас сурв.

¹⁴ – Зәрмнь Таниг – уснд кирсдг Йохан гинэ, зәрмнь Элья әәлдәч, наадкснь болхла, – Еремья эс гиж әәлдәчин негнь гинэ, – гиж тедн хәрүднь келцхәв.

¹⁵ – Тадн Намаг кен гиж санжанат? – гиж Исус сурв.

¹⁶ – Та әмд Бурхна Көвүнт. Та Бурхна илгэсн Аврач, – гиж Шимон Пётр хәрүднь келв.

¹⁷⁻¹⁹ – Чи Йонин көвүн Шимон буйн-кишгтә күнч, юнҗад гихлә, әмтн биш, Тенҗрин Эцкм мини тускар чамд секж келсмн. Тер учрар Би келжәнәв чамд. Чи – Пётр*, эн чолун деер Би эврәннь хург тогтанав. Үклин һазрин күч чигн эн хургиг диилж чадшго. Би чамд Тенҗрин йосна түлкүринь өгнәв. Эн һазр деер чини хөрсн юмн тенҗр деер хөргдх. Эн һазр деер чини зөвшөрсн юмн тенҗр деер зөвшөргдх.

²⁰ Цааранднь Исус:

– Намаг Бурхна илгэсн Аврач гиж бичә күүнд келтн, – гиж сурхульчнртан закв.

* *Пётр* – эн үг «чолун» гиж орчулгдна.

Исус эврэннь үклин тускар келжэнэ

²¹Тер цагас авн Исус:

– Би Ерусалимд одх зөвтөв, тенд толһачнрин, ах гелнүгдин болн ном цөөлһэчнрин харас ик зовлң эдлхв. Намаг Ерусалимд эмнөсм ханцулх, зуг хурвдгч өдртнь Би өмдрхв, – гиж сурһульчнртан ил келдг болв.

²²– Деед Эзн, Бурхн Таниг гетлгтхэ! Тиим юмн бичэ болтха! – гиж Пётр Исусиг хооран дуудад, зөрц келв.

²³– Эрл цааран, эрлг! Чи Мини хаалһд харш болжанач. Чи Бурхна санаһар биш, өмтнэ санаһар бөөнөч, – гиж Исус Пётрт хэрү өгв.

²⁴– Намаг даххар седсн күн эврэннь хаалһан үлдөһөд, кирсэн авад, Бийм дахтха! ²⁵Юңгад гихлэ, эмэн хармнсн күн эмэн геех. Зуг Мини төлэ эмэн өгсн күн эмэн харсж аврх. ²⁶Күн делкэ эзлж авсн бийнь зуг эмэн геехлэ, ямаран олз терүнд бөөх билэ? Эврэннь эмэн күн юуһар хулдж авхмб? ²⁷Эцкиннь туурмжин толянд Күмни Көвүн элчнртөһөн ирх. Тегэд күн болһнд кесн үүлэрнь өггдх. ²⁸Би үнэр келжэнэв, ода энд зогсжасн тадн дундас зөрмнь Күмни Көвүг ирэд эн орчлңгиг залж йовхинь эс үзтл өнгршго, – гиж Исус сурһульчнртан келсмн.

Исусин хуврлһн

17 ¹⁻²Зурһан өдр давсна хөөн Исус һанцхн Пётриг, Яковиг болн терүнэ Йохан гидг дүүг авад ик уул темцж дахуль. Генткн терүнэ бөөдл-зүснь хуврэд, чирэнь герл асж, нарн мет гилвкв. Хувц-хунрнь герл мет цөөв. ³Генткн Моше Элья хойр үзгдэд, Исуст үг келэд күүндцхэв.

⁴– Деед Эзн, ямаран сэн энд! Би энд хурвн сег татх болзав? Негинь Чамд, дарукнь Мошед, хурвдгчинь Эльяд, – гиж Пётр Исуст келв.

⁵Түүг үгэн келжэтл, генткн сөөхн герлэр гилвксн үүлн теңг-рэс бууж ирэд, тедниг бүркв.

– Эн Мини хээртэ Көвүн! Эн Намаг байрлулна! Энүнэ үгинь соңстн! – гисн дун үүлн заагас соңсгдв.

⁶Энүг сонссн сурхульчнр сүмсэн алдтл сүрдцхэв, тедн цуһар һазр элkdэд киисцхэв.

⁷— Бостн! Бичэ ээцхэтн! — гиж Исус тедн тал өөрдэд, күн болһнд һаран күргв.

⁸Сурхульчнр толһаһан өргэд хэлэхлэ, Исусас даву талдан күн дэж үзгдсн уга.

⁹— Күмни Көвүнэ эмдрлһнэ цаг эс иртл үзсн юман күүнд төрүц бичэ келтн, — гиж Исус теднлэ хамдан уул деерэс бууж йовсн цагт келв.

¹⁰— Багш, юнгад ном цөөлһөчнр түрүлэд Элья ирх гийһэд келдмб? — гиж зууран сурхульчнр Исусас сурцхав.

¹¹⁻¹²— Түрүлэд Элья лавта ирж цугнь белдх зөвтэ. Элья ирчксн билэ гиж Би таднд келжәнэв. Зуг күн терүг таньлго эврәһәрн кечкв. Тиим кевәр Күмни Көвүн өмтнэс көлтэ ик зовлң эдлх, — гиж Исус хөрү өгв.

¹³Тииглэ сурхульчнр Исусиг уснд кирслдг Йохана тускар келжәхинь медцхэв.

Хар сәкүстә көвүг эдгәлһи

¹⁴Тедниг өмтнүр өөрдж ирхлэ, Исус тал нег күн өөрдэд сөгдв.

¹⁵⁻¹⁶— Деед Эзн минь! Көвүһим өршәтн! Көвүм хар сәкүстә болсн учрас харһцдг гемтә болв. Тер шатж бөөсн һалд харһцж унад, уснд унад бөөнэ. Басл икәр зовжана. Би Тана сурхульчн-риг эдгәтн гиж сурлав, зуг тедн көвүһим эдгәж чадсн уга, — гиж тер күн келв.

¹⁷— Яһсн иткл уга, килһцтә улсвт! Кедү цагтан би таднла бөөһэд иигж тесхмб? Көвүһән нааран авч иртн! — гиж Исус келв.

¹⁸Исус хар сәкүсиг хөрж көөв. Тер дарунь хар сәкүсн көвүнэ дотрас һарв, көвүн эдгәд одв. ¹⁹Өмтн тарад йовж одсн хөөн сурхульчнр Исусас сурцхав:

— Мадн юнгад энүг көөж чадсн угавидн?

²⁰— Итклтн баһ болад тадн энүг көөж чадсн угат. Кедр тадна иткл бичкәхән горчсин экн мет болсн болхла, тадн эн уулд ормасн көндрәд, цааран зогс гиж келсн болхла, эн уул ормасн көндрх билэ. Тер учрар таднд эс кеж чаддго юмн уга болх билэ, — гиж Исус хөрү өгв.

Исус эврэннь үклин тускар дэки тааж келжэнэ

²²⁻²³ – Удл уга Намаг, Күмни Көвүг, эмтнэ нарт өгэд эмнэсм хайцулх. Би үкэд болв хурвдгч өдртнь босж эмдрхв, – иж Халилья назуру йовсн цагт Исус сурхульчнртан келв.

Тедн Исус т санан зовж нашудад гейүрцхэв.

Орн-нутгудын улс:

1) Орчлңгин орн-нутгуд

²⁴Тедниг Капернам хотнд ирхлэ, Пётр тал Ерусалимин сүмин сангин алв цуглулдг көдлөчнр өөрдэд ирв.

– Тадна Багш сүмин сангд алв өгнү? – гиж тедн сурцхав.

²⁵ – Өгнө, – гиж Пётр хэрү өгв.

Исус Пётрин герүр орж ирн:

– Шимон, юн гиж санжанч? Эн орчлңгин хаадуд кенэс алв цуглулдв? Эврэ улсас эс гиж хэр улсас? – гиж сурв.

²⁶ – Хэр улсас, – гиж Пётр хэрү өгв.

²⁷ – Тиигхлэ эврэкснь алв өгдгэс сулдна. Зуг эн йосиг эвдш-гонар нур тал йовад, нахулян хаяд, түрүн харһсн захс бөрж авад, амнь сек. Амнь секэд, нег цаһан мөңг олж авхч. Тер мөңг авад эднд өгчк. Тер чи бид хойрин алв болх.

2) Теңгрин орн-нутг

18 Тер цагт Исус тал сурхульчнр ирэд:

– Теңгрин орнд хамгин икнь кемб? – гиж сурцхав.

²⁻³ Исус бичкн көвүг дуудж авад, сурхульчнрин өмн зогсаһад:

– Кемр тадн хүврэд, үрдүдлэ эдл эс болхла, Теңгрин орнд орж чадшгот гиж үнэр келжэнэв. ⁴Бийэн номһрулад, эн үрнлэ эдл бичкн болж чадсн күн Теңгрин орнд хамгин ик болх. ⁵Мини нер-нэ төлө иим бичкн үриг орулж авдг күн, тер намаг орулж авна.

Иткл эвдснэ тускар

⁶Нанд итксн хамгин бичкн күүнэ иткл эвдсн күүнд эмд бөө-хин ормд теермин чолу күзүнднь бооһад, теңгсин гүүнд шивж хайхла, деер болх. ⁷Күүнэ иткл эвдсн учрас эмтн муулян эдлх. Эмтн күүнэ иткл эвдлго бөөхш. Зуг энүг кедг күн басл муулян эдлх. ⁸Кемр нарчн эс гиж көлчн иткл эвддг йовдлла харһулхла,

тээрэд цааран шивчк. Хойр нар көлтөхөн мөнк һалд тусхин ормд өрөсн нар көлтөхөн эмн жирһлд орсн деер. ⁹Кемр зүн нүднчн иткл эвддг йовдлла харһулхла, салһад авад шивчк. Хойр нүдтөхөн мөнк һалд тусхин ормд өрөсн нүдтөхөн эмн жирһлд орсн деер, – гиж Исус кель.

Төөрсн хөөнэ тускар

¹⁰– Хэлэтн, Нанд иткдг хамгин бичкн күүг бичэ бастн. Теднө Бурхна элчнр Мини Теңгрин Эцкин өөр оньдин зогсна. ¹²Тадн ю санжанат? Кемр нег күн зун хөөтэ болад негинь геехлэ, йирн йисн хөөхөн уул заагт үлдэхэд, төөрсн хөөхөн хээхм, тиим эсий? ¹³Болв түүгэн олж авсн цагтан йирн йисн хөөндөн тиигж байрлл уга, олсн хөөндөн теңкэн уга байрлх, – гиж Би үнэр келжэнэв. ¹⁴Тиим кевэр тадна Теңгрин Эцктн эврәннь хамгин бичкнэн үкүлшгоһар седжэнэ.

Килнц кесн ах

¹⁵– Ахчн чини өмнэс килнц нарһхла, эмтнд медуллго терүн тал йовад, килнцин тускар чирөднь кел. Кемр үгичинь соңсхла, чи төөрсн ахан олж аввч. ¹⁶Кемр ахчн үгичинь эс соңсхла, «хойр эс гиж һурвн герчтэ керг төр хаһлгдх зөвтэ», гидг төлөд нег эс гиж хойр кү авч ирэд, терүнэ килнцин тускар кел. ¹⁷Кемр ахчн тедниг чигн эс соңсхла, хургт кел, кемр хургиг эс соңсхла, тер буру номта болн алв цуглулдг күүнлэ эдл болв гиж сан. ¹⁸Үнэр келжэнэв, эн һазр деер тадна хөрсн юмн теңгрт хөргдх, эн һазр деер зөвшөрсн юмн теңгрт зөвшөргдх. ¹⁹Эн орчлнд бөөсн тадн дундас хойрнь зөвшөрж ю эс сурв чигн Теңгрин Эцкм сурситн өгх, үнэр келжэнэв. ²⁰Кемр хойр эс гиж һурвн күн Мини төлө цуглрхла, теднэ дунд Би бөөхв, – гиж Исус кель.

Күүнэ гем тэвж өгдгө зарцин тускар

²¹– Деед Эзн! Кемр ахм нанд гем кесн болхла, кедү дэж би геминь тэвх зөвтэв? Дола дэжжй? – гиж Пётр Исусас сурв.

²²– Уга, долан биш, дал дэжж долан. ²³Теңгрин йосн гисн эн: Нег хан эврәннь зарцнрин тооцаг шүүхэр седв. ²⁴Мөңгнэ тооцан эклхлэ, терүн тал нег зарциг авч ирнэ. Тернь кесг тербум арслң өртэ бээж. ²⁵Өртэ күн мөңгинь хэрү өгч эс чадхлань, эзн

терүг гергтәһинь, гер-малтаһинь мухла кеж хулдад, өрән авхар шийдв. ²⁶Зарц эзнәннь көлднь мөргәд:

– Буйн болтха! Дәкәд невчкн зуур күләжәтн. Би өритн цугинь цуглулж өгчкнәв! – гиж сурв.

²⁷Эзн зарцдан санань зовад, өринь хәрүләд тәвчкв. ²⁸Энүнә хөөн зарц цааран һарч йовад, нег хамдан көдлжәсн күүнлө харһв. Тернь зуухн цаһан мөңг өгх зөвтә бәәж. Зарц өртә күүг бахлураснь базһад:

– Өрим ас нааран! – гиж келв.

²⁹Өртә күн өвдглж унад:

– Буйн болтха, күләжә! Би удл уга өричинь өгчкнәв! – гиж ээрв.

³⁰Зуг зарц терүг хээрлл уга өринь эс өгтлнь түүрмд суулһна.

³¹Талдан зарцнр энүг үзәд, икәр уурлад, цугинь эзнд медүлнә.

³²Тиигхлә эзн тер зарциг дуудж авад:

– Муульта мухла! Чи намаг ээрәд сурад бәәхлә, би чини өричинь хәрүлүв. ³³Яһж би чамаг өршәләв, тиим кевәр чи өртә күүг өршәх зөвтә биләч, – гиж келв.

³⁴Дәкәд эзн ууртан бүтәд:

– Эн зарциг өрән эс өгтл засгла харһултн, – гиж талдан зарцнрт закв.

³⁵Кемр тадн әрүн седкләрн ахиннь геминь эс тәвхлә, тиим кевәр Тенгрин Эцкм тадна гемитн тәвшго.

Заһар салһн

19¹⁻²Исус әврәннь үгән төгсәһәд, Һалильяс һарад, Йордана ца бәәсн Йудьян һазр темцж йовв. Терүнә ардаснь оһн әмтн дахж йовцхав, Исус тедниг әдгәв.

³Исус тал паршмуд ирцхәв.

– Залу күүнд ямаран чигн учрар гергнәсн салх зөв Закан өгнү? – гиж тедн сөрж сурцхав.

⁴⁻⁶– Экн цагас авн Үдәч «залу гергн хойриг үүдәж», гисиг умшсн бишвт? «Тер учрар күн һарһсн әк-әцкән үлдәһәд, авальтаһан ниилх, тедн хоюрн нег бий цогц болх». Тегәд хойр күн биш нег бий цогц болж тоолгдна. Бурхн ниилүлсн юмиг күн бичә салһтха, – гиж Исус хәрү өгв.

⁷– «Гергнәсн салхларн терүнд салһна цаас өгәд тәвх кергтә» гиж юнгад Моше зәрлг өгсмб? – гиж тедн сурцхав.

⁸ – Тадна зүрхд хату болсн төлөд Моше таднд авальтаһан салх зөв өгв. Эхн цагт тиим юмн уга билэ. ⁹ Би болхла таднд келжэ-нэв: күүнэ залута дерэн эс негдүлсн авальтаһан салат, талдан герг авсн залу күн күүнэ гергтэ дерэн негдүлнэ, – гиж Исус келв.

¹⁰ – Кемр тиим юмн болхла, гер эс авхла деер болх, – гиж сурһульчнр Исуст келцхэв.

¹¹⁻¹² – Эн үгмүд цуһар седклдэн багтаж чадшго, болв Бурхна заясн эмтн багтаж чадх. Зэрм улс төрснэс авн, зэрмнь эмтнэс көлтэ ясата болсн учрас гер авх арһ уга болдг. Зэрмнь болхла Тенгрин орна төлө шунж, гер авлго, тохман залһхш. Эн номиг багтаж чадх күн багатта! – гиж Исус келв.

Исус болн бичкн күүкд

¹³ Исус бичкн күүкдт һаран күргж, эдс өгтхэ гисн седклтәһөр эмтн күүкдэн авч ирж. Сурһульчнр болхла, тедниг төвсн уга бөөж.

¹⁴⁻¹⁵ – Бичэ хөртн эдниг! Күүкд нан тал иртхэ! Яһад гихлэ, бичкдүдлэ эдл улс Тенгрин орнд орх, – гиж Исус келэд, бичкдүдин толһад һаран күргв.

Энүнэ хөөн Исус тер һазрас һарад цааран йовж.

Байн күүнэ тускар

¹⁶ Нег дэж Исус тал нег баахн көвүн ирэд:

– Багш, мөнк жирһл эдлхин төлө ямаран сән юм би кех зөвтөв? – гиж сурв.

¹⁷ – Сән юм кехин тускар Нанас юнгад сурнач? Һанцхн Бурхн сән. Кемр чи мөнк жирһл эдлхэр седхлэ, Бурхна зааврмудыг күцэ, – гиж Исус хэрүднь келв.

¹⁸ – Ямаран? – гиж тер сурв.

¹⁹ – «Кү бичэ ал», «залу гергн хойрин итклиг бичэ эвд», «хулха бичэ ке», «күүнэ тускар худлар бичэ герчл», «эк-эцк хойран күүндлж тевч», «хажудк күүнд бийтәһән эдл хээртэ бол», – гиж Исус хэрү өгв.

²⁰ – Би цуг энүг күцэдүв. Дәкэд нанд ю кех кергтэ? – гиж баахн көвүн сурв.

²¹ – Кемр буйн төгс күн болхар седхлэ, йовад эврәннь зөөрән хулдад, мөнгинь угатя улст түгәһэд өгчк. Тиигхлэ, теңгрт байн

зөөртэ болхич. Аш сүүлднь Нан тал ирэд, Намаг дахад йов, – гиж Исус келв.

²²Көвүн Исусин үгинь соңсчкад, икэр гейүрэд үлдв. Тер ик байн күн бээж.

²³⁻²⁴– Үнэр келжэнэв, байн күүнд Тенгрин орнд орхд басл берк юмн. Дэкэд болхла, байн күн тенгрин орнд орснд орхнь темэн зүүнэ сүвэр орсн амр, – гиж Исус сурхульчнртан келв.

²⁵Энүг соңссн сурхульчнр дегд икэр өврцхэв.

– Тиигхлэ кен эмэн аврж чадхмб? – гиж тедн сурцхав.

²⁶– Күн эмэн аврж чадшго, Бурхн күүнэ эм аврж чадх, – гиж Исус теднүр ширтж хэлэхэд келв.

²⁷– Бидн бээсэн үлдэхэд, Таниг дахж йовхинь Та үзэд бөөнэлмт? Ода олзнь ямаран болхмб? – гиж Пётр Исусас сурв.

²⁸⁻³⁰– Орчлң шинэр үүдхлэ, Күмни Көвүн тенгрин туурм-жин ширэд суухла, тадн, Намаг дахсн сурхульчнр, Израилин арвн хойр унг-тохм зарһла харһулхар арвн хойр ширэ эзлж суухит. Мини төлө герэн, ах-дүүнрэн, эк-эцкэн, үрдэн, төрснн һазран үлдэсн күн болһн зун холван ик олз авх. Цагнь ирхлэ, мөнк жирһл эдлх. Зуг хамгин түрүңкнь хамгин сүүлңкнь болх. Сүүлңкнь – хамгин түрүңкнь болх.

Уста үзмин көдлэчнр

20 – Тенгрин ориг юунла дүнцүлж болхмб? Үлгүрлхд: Нег герин эзн өрүн өрлө босад, эврәннь уста үзм тэрсн һазрт көдлх көдлэчнриг нээмэдлхэр йовсмн. ²Өдрт нег цаһан мөнг авхит гиж тер көдлэчнрлэ бооцад, уста үзм урһсн һазрур илгэв. ³Өрүн йисн часла тер базрин талвнд ирэд, көдлмш уга зогсжасн эмтиг үзв. ⁴Эзн теднд:

– Тадн бас мини уста үзм урһдг һазр тал йовтн, Би тадна көдлмшин көлситн өгхв, – гив.

Тедн йовцхав. ⁵Һал үдлэ арвн хойр часла, һурвн часла бас тер тиигв. ⁶Тавн час болад ирхлэ, тер дэкэд базрин талвнд ирэд, тенд зогсжасн эмтиг үзэд:

– Өдрин дуусн көдлмш угаһар ю хээж энд зогсжахмт? – гиж сурв.

⁷– Маднд күн көдлмш өгчөхш, – гиж тедн хэрү өгцхэв.

– Тадн бас мини уста үзм тэрсн һазрур йовцхатн, – гиж эзн келв.

⁸ Асхн болад ирхлэ, эзн эврэннь хардачдан келжэнэ:

— Көдлэчнриг цуглулад, келсинь өгэд йовулчк. Эклэд сүл ирсн көдлэчнрт мөңгинь өг, дэкэд түрүн ирсн көдлэчнрт жалвинь өгчк.

⁹ Асхн тавн часла ирсн көдлэчнр ирэд, күн болһн нег цаһан мөңг авцхав. ¹⁰ Түрүн ирсн көдлэчнр энүнэс ик мөңг авх саната бөөж. Зуг эдн бас нег цаһан мөңг авв. ¹¹ Мөңгөн авчкад, тедн эзнд:

¹²— Сүл ирсн көдлэчнр негхн час көдлв. Чи болхла, тедниг маднла эдлцүлвч. Бидн өдрин дуусн нарнд шатад көдлвидн, — гиж һундл өргж келцхэв.

¹³ Зуг эзн негднь иигж келв:

— Би чамаг өөлүлсн угав, нөкд минь, чи нанла нег цаһан мөңгөр көдлмш кенэв гиж эс келлчи? ¹⁴ Көлсөн авад хэр цааран. Би болхла сүл күүнд бас нег цаһан мөңг өгх санатав, ¹⁵ би мөңгөн эврэннь дурарн күүнд өгх зөв угавий? Намаг өгөнч гихэд, чи үлү үзжэнчи?

¹⁶ Тиигэд сүүлкнь түрүнк болх, түрүнкнь сүүлк болх.

Исус эврэннь үклин тускар һурвад келжэнэ

¹⁷ Исус Ерусалим балһснур темцж йовад, арвн хойр сурһульчнран эмтнэс хооран дуудж авад:

¹⁸— Ода бидн Ерусалим балһснур йовжанавидн. Күмни Көвүг ах гелнүдин болн ном цөөлһэчнрин һарт бэрүлх, тедн Терүг цаажла харһулхар шийдх, буру номта улсин медэнд өгх. ¹⁹ Тедн наад бэрэд, малядж цокад, кирсд хадасар хадж алулх. Болв тер һурвдгч өдртнь эмдрх, — гиж Исус теднд онц келв.

Экин эрһн

²⁰ Дэкэд Зебедаһа гергн көвүдтәһән Исус тал өөрдж одад сөгдв. Тер Исусас юм сурхар седж.

²¹— Юн кергтәв танд? — гиж Исус сурв.

— Тана орнд эн мини хойр көвүн Тана хаана ширән өөр суух гиж үгән өгтн. Негнь — барун талд, дарукнь зун талд суутха! — гиж тер күүкд күн келв.

²²— Тадн ю суржахан эврән меджәхшит! Мини үзх зовлнгиг тадн дааж чадхийт? — гиж Исус теднэс сурв.

— Чадхвидн, — гиж тедн хэрү өгв.

²³ – Мини зовлңгиг та хойр даахит, зуг Мини барун эс гиж зүн хартм суух зөв Би өгдгов. Эцкимм заасн өмтн тенд суух.

²⁴ Наадк арвн сурхульчнр энүг соңсчкад, ах-дү хойриг гем-шэцхэв. ²⁵⁻²⁸ Зуг Исус:

– Буру номта хаадуд өмтэн даждгинь, нойдуднь өмтн деер эзн болдгинь тадн меднэлмт. Тадн дунд тиим юмн болх зөв уга. Күмни Көвүн өмтиг зархар биш Бийнь теднд заргдхар ирж. Тер оln өмтиг килнцэснь сулдххин төлө өмөн өгх зөвтө. Тиим кевөр тадн тиигтн: тадна дундас алдр болхар седснь та-на зарц болтха. Ахлач болхар седснь мухла болтха, – гиж келв.

Хойр сохр күүг эдгэлһи

²⁹⁻³⁰ Тедн Ерихог үлдөхөд хархла, оln өмтн ардаснь дажж йовцхав. Хаалһин амнд хойр сохр күн суусн бөөж. Тедн Исусиг хажуһарнь йовж йовхинь соңсад:

– Деед Эзн! Давидин Көвүн мадниг өршөһич! – гиж хөөк-рцхэв.

³¹ Өмтн тедниг хөрөд, дууһан татгн гиж келцхэв, зуг тедн улм чаһур:

– Деед Эзн! Давидин Көвүн мадниг өршөһич! – гиж хөөк-рцхэв.

³² – Нанас таднд юн кергтө? – гиж Исус зогсад тедниг дуудж келв.

³³ – Деед Эзн! Мана нүднд хара орулыч! – гиж тедн сурцхав.

³⁴ Исус теднд сана зовад, нүднднь һаран күргв. Агчмин зуур тер хойр күүнө нүднд харан орв, тедн Исусиг дажж йовцхав.

Ерусалим балһснд байрта орж ирлһи

21¹⁻³ Ерусалимур өөрдж ирэд, Олив уулын ташуд бөөсн Бет-пэг тал күрсн цагла Исус хойр сурхульчнриг илгөхөд келв:

– Эн өмнтн бөөсн хотнур йовтн. Тенд уята баахн элжгниг эктөһән зогсжахинь тадн үзхит. Боодһаһинь төөлөд, тедниг на-аран көтлж авч иртн. Кемр эзн таднас юңгад малм авчамт гиж сурхла, эдн Деед Эзнд кергтө болжана, удл уга хөрү илгэх гитн.

⁴⁻⁵ – Ерусалим хотнахнд келтн! Тана номһн заңгта хаантн элжгн деер, баахн элжгн деер сууһад аашна!* – гисн ээлдэчин үг бүттхэ гиж тиим юмн учрсмн.

⁶⁻⁷ Сурһульчнр йовад, Исусин келсиг цугинь күцэв. Баахн элжгниг эктәһинь авч ирэд, деернь хувцан хаяд, Исусиг суулһв. ⁸⁻⁹ Йовсн хаалһднь оһн эмтн өмсж йовсн хувцан делгж хайцхав. Зөрмнь моддын ноһан бүчрмүдинь таслад, хаалһднь хайцхав.

– Давидин Көвүн тууртха! Деед Эзнэ нерн деерэс ирснь эдстэ болтха! Бурхн тууртха! – гиж Исусин өмн ард бийднь йовсн оһн эмтн хээкрсн.

¹⁰ Исусиг Ерусалим балһснд орж ирхлэнь, балһснд бээсн оһн эмтнэ зүркнь догдлв.

– Энтн кен гидг күмб! – гиж тедн хоорндан сурцхав.

¹¹ – Эһн Һалилья һазрин Назаретас ирсн Исус гидг ээлдэч, – гиж зэрм эмтн хэрүднь келдг бээж.

Исус һол сүмд

¹² Исус һол сүмд ирэд, юм хулдж авчасн болн хулд кежэсн улсиг һарһж көөв. Мөңг сольдг улсин ширәһинь, көглжрһ хулддг эмтнэ сандлынь көлврүлэд хайчкв.

¹³ – «Мини герм – мөргүлин гер болж нерэдгдх», – гиж Бурхна Бичгт бичэтэ. Тадн энүгэр «деермчнрин бээр кежит!» – гиж Исус теднд келв.

¹⁴ Һол сүмд Исус тал сохр, доһлң эмтн өөрдцхэв, Исус тедниг гемэснь эдгэв. ¹⁵ Ах гелнгүд, ном цөөлһэчнр Исусин кесн өвөрцсиг үзэд, «Давидин Көвүн тууртха!» – гиж хээкрсн бичкн күүкдиг үзэд, хорнь буслад уурлцхав.

¹⁶ – Эдниг ю келжәхинь чи соңсжанчи? – гиж тедн Исусас сурцхав.

– Соңсжанав, «Чи үрдүдин болн нилхдин амар бийдэн магтал өрглэч!» – гисинь умшсн уга билэт? – гиж Исус хэрү өгв.

¹⁷ Цааранднь Исус тедниг үлдәһэд, балһснас һарад, Бетәнья гидг хотнд одад, тенд хонсмн.

* *Элжгиг унад орж ирснь* – эв авч ирснэ темдг; мөриг унад орж ирсинь – дээнэ темдг.

Инжр модыг харалһн

¹⁸Өрүн босад Исус хэрү Ерусалим балһснур йовж йовла, зууран геснь өлсв. ¹⁹Хаалһин амнд урһжасн инжр модыг үзэд Исус өөрдв. Зуг хамтхаснас даву юм эс үзсн учрас:

– Чини бүчр деер дэжж темсн бичэ урһтха! – гиж келв.

Тер дарунь инжр модн хагсад хумхарж одв. ²⁰Энүг үзсн сурһульчнр ик гидгэр өврцхэв.

– Эн модн тиим шулун юнгад хагсж одсмб? – гиж тедн сурцхав.

²¹⁻²² – Үнэр келжэнэв. Кемр тадн маһдл угаһар иткхлэ, тадн Мини кеснэс үлү юм кеж чадхит. «Ормасн көндрэд, тенгсин уснд ун!» – гиж эн уулд келхлэтн, тадна келсэр болх. Кемр тадн иткхлэ, зальврж ю эс сурв чигн сурсан авхит, – гиж Исус хэрү өгв.

Исусин йосн

²³Исус һол сүмд орад, эмтиг ном умшж дасххла, ах гелнгүд болн толһачнр Исус тал өөрдэд:

– Кенэ йосар Чи тиигж кежэхмч? Кен чамд тиим йос өгв? – гиж келцхэв.

²⁴⁻²⁵ – Би таднд бас нег сурвр өгнэв. Кемр тадн хэрүһинь өгхлэ, Би таднд кенэ йосар тиигж кежэхэн бас келж өгнэв. Йохана кирслһн альдас ирсмб, тенгрэсий эс гиж эмтнэсий? – гиж Исус келв.

Тедн хоорндан күүндцхэв, кемр «Тенгрэс» гихлэ, тер: «Юнгад тадн Йоханд эс итквт?» – гиж сурх. ²⁶«Эмтнэс» гихлэ, эн улсас ээсн күрчэнэ, юнгад гихлэ, цуһар Йоханыг аэлдэч гинэ.

²⁷ – Меджэхшвидн, – гиж тедн хэрү өгцхэв.

– Тиигхлэ кенэ йосар тиигж кежэхэн, Би таднд бас келшгов.

Хойр көвүнэ туск үлгүр

²⁸ – Нег күн хойр көвүтэ бээж. Нег дэжж тер ик көвүндэн:

– Көвүн минь, эндр уста үзм тэрсн һазрур йовад, көдлхнчн! – гинэ.

²⁹Тернь:

– Көдлшгов, – гиж келнэ.

Зуг бөөжәһәд, уха-санаһан сольж йовв. ³⁰Эцк бичкн көвүндөн бас тиигж келв. Тернь:

– Аав минь, ода йовнав, – гичкәд йовсн уга.

³¹Тадн ю санжанат? Эн хойр көвүнәс кен эцкиннь үг соңссмб? – гиж Исус сурв.

– Түрүнкнь, – гиж тедн хәрү өгв.

– Үнәр келжәнәв, алв цуглулгчнр болн хуульч күүкд улс таднас түрүн Бурхна орн-нутгт тусх. ³²Юңгад гихлә, Йохан таднд чик хаалһ зааж ирсмн, зуг тадн терүнд итксн угат. Алв цуглулгчнр, хуульч күүкд улс болхла терүнд иткцхәв. Тадн Энүг үзә бәәсн бийнь килнцтә жирһлән үлдәсн угат, терүнд итксн угат, – гиж Исус келв.

Уста үзмин туск үлгүр

³³– Дәкәд нег үлгүр сонстн. Нег нойн бөөж. Тер эврә һазрта бөөж. Тендән уста үзм тәрәд, Терүг хашаһарн хашалад, уста үзм шахдг нүк малтад, харулын цамхаг тосхад, уста үзмән көдлөчнрт нәәмәдлж өгв. Бийнь хол һазрт одсмн. ³⁴Темс цуглулх цагнь ирхлә, темсән авхар нойн көдлөчнр тал ялчнран илгәнә. ³⁵Зуг тедн ялчнринь бәрж авад, негинь цокад, дарукиннь әмнь таслад, һурвдгчинь чолуһар үктлнь цокж. ³⁶Эзнь талдан ялчнриг илгәнә. Теднә тонь урдкас ик бөөж. Көдлөчнр тедниг бас тиигнә. ³⁷Аш сүүлднь, Эзн Көвүһм тевчх гиһәд Көвүһән илгәнә. ³⁸Зуг Терүг үзчкәд, тедн «Эн өнчән авх күн, энүг алчкад, өнчинь авий!» – гиһәд ³⁹көвүг бәрж авад, уста үзм тәрсн һазрас авч һарһад, цокад алчкв. ⁴⁰Уста үзмин Эзнь хәрү ирхләрн эн көдлөчнриг яах тер? – гиж аштнь Исус сурв.

⁴¹– Ик әәмшгтәһәр цаажлж алх! Уста үзмин олз цагтнь өгдг талдан көдлөчнрт өгх! – гиж тедн хәрү өгцхәв.

⁴²– «Тосхачнрин холсн чолун герин өнцгин һол чолун болв. Бурхн эн өвәрцтә керг күцәсмн. Бидн энүг үзлөвидн. ⁴³⁻⁴⁴Эн чолун деер унсн күн цокгдх. Зуг күүнә толһа деер эн чолун унхла, дарад алчкх» гисн үгмүд Бурхна Бичгт умшсн угавт? Тер учрар Би келжәнәв таднд, Бурхна йосн таднас булаж авгдад, олз өгдг улст өггдх, – гиж Исус келсмн.

⁴⁵⁻⁴⁶Исусин келсн үгмүд соңссн ах гелнгүд болн паршмуд Исусиг теднә тускар келжәхинь медцхәв. Тедн Исусиг бәрж авхар седж, зуг Исусиг әәлдәч гиж тоолжасн улсас тедн әәдг бөөж.

Хурмин туск үлгүр

22 Исус дэхэд нег үлгүр келв.
² – Тенгрин йосн гисн эн: Нег хан көвүндөн хүрм кежөнө.

³Зарцнран илгэхэд, гиичнриг дуудулна. Зуг ирх эмтн ирхэр седсн уга. ⁴Тиигхлэ тер талдан зарцнриг илгөнө.

– Тарһн малан алад, махна сээнэснь хот белдчквидн. Тадниг күлөжөнөвидн. Мини көвүнө хүрмд иртн, – гиж теднэр зэнг илгөнө.

⁵Зуг тедн хаана үгиг оныгтан авлго, тал талдан эврэннь кергэрн тарад йовж одцхаж. Негнь – кеерэгшэн, дарукнь хулд-гү-үлгэ кехэр йовж одв. ⁶Зөрмнь болхла, зарцнринь бөрж авад, му келэд алчкв. ⁷Хан уурлад, тер алач-булачнриг алад теднө бөөсн балһсиг шатачкн, гиж эврэннь цергчнртэн зэрлг өгнө. ⁸Цааранднь хан эврэннь зарцнртан иигж келнө:

– Бидн нээрт белнвидн. Мини дуудсн гиичнр болхла хүрмд ирх ач уга бөөж. ⁹Тегэд балһсна уульнц болһнар йовад, харһсн улсиг цугтаһинь хүрмин нээрт дуудтн!

¹⁰Зарцнрнь һазаран һарч йовад, оln эмтиг дуудж авч ирцхэнө. Тедн дунд сэн чигн, му чигн улс харһж. Нөөрин хора гиичнрэр дүүрв. ¹¹Хан эмтиг үзхэр нөөрин хорад орж ирхлэрн хүрмин хувц өмсл уга ирсн кү үзж.

¹²– Чи яһад хүрмин хувц өмсл уга нааран ирвч? – гиж хан терүнэс сурна.

Тернь тагчг, э уга. ¹³Тиигхлэ хан:

– Эн күүнө һар-көлинь күлэд, харһу һазрт хайчкн, тенд эмтн ик зовлн эдлэд, шүдөн хэврж оркрж уульх, – гиж зарцнртан закна.

¹⁴Дуудгдснь оln, онц сунһгдснь цөн болдг мөн.

Ална тускар

¹⁵Паршмуд хол сүмэс һарч йовад, Исусиг үгднь бөрж авхар хоорндан үгцнө. ¹⁶Тедн эврэннь сурһульчнран Херодын улсла хамднь илгэсмн.

– Багш, Чамаг үн келжэхинь бидн меднөвидн. Чи Бурхна заасар дасхнач. Тер учрар эмтн ю санжахинь чи оныгтан авхшич, күүнө чирэ хөлөхшич. ¹⁷Тегэд маднд келж өгхнчн, бидн

Римин хаанд алв өгх йостай аль угай? ¹⁸ Исус теднэ хар сананинь медчкэд:

– Хойр чирэтэ улс! Намаг ю хээж сөрэд бээнэт? ¹⁹ Алв өгдг мөнгөн Нанд үзүлтн, – гив.

Тедн Исуст мөнгөн үзүлв.

²⁰ – Кенэ дүр энд зурата, кенэ нерн бээнэ? – гиж Исус сурв.

²¹ – Римин хаана, – гиж тедн хэрүднь келв.

– Тер учрар хаана юмиг хаанд өгтн, Бурхна юмиг Бурхнд өгтн, – гиж Исус келв.

²² Эн үгмүд сонсад, тедн ик алң болад, Исусиг үлдэхэд, харад йовж одцхав.

Эмдрлһнэ тускар

²³ Тер цагт Исус тал цадукмуд ирцхэв. (Тедн үксн эмтн эмдршго гиж иткдг бээж.)

²⁴ – Багш! Моше маднд: кемр үрн уга күн өнгрхлэ, терүнэ дүнъ авалинь авад, ахиннь тохминь залһтха. ²⁵ Манахнд ах-дү долан күн бээж. Элэднь гер авад, үрн угаһар өңгрэд, гергэн дүүдэн үлдэв. ²⁶ Тиим кевэр хойрдгчнь, хурвдгчинь болн ах-дү долан тиигж өнгрв. ²⁷ Теднэ хөөн күүкд күн өнгрж. ²⁸ Үксн эмтн эмдрсн цагт тер ах-дүүһин кенәннь гергн болж хархмб? Тер күүкд күн цуг ах-дүүһин болһна гергн билэлм? – гиж тедн сурцхав.

²⁹ – Тадн Бурхна Бичиг болн Бурхна күчиг эс меддг төлөд буру ухалжанат. ³⁰ Үксн эмтн эмдрхләнъ гер авдго, күүнд оддго болна. Тедн Бурхна элчнрлэ эдл болна. ³¹ Бурхн үксн күн эмдрнэ гиснэ тускар ю келсинь тадн умшсн угавт? ³² «Би Абрахамин Бурхн, Ицхакин Бурхн болн Яковин Бурхнв», – гиж Бурхн келсмн. Зуг Бурхн – үксн эмтнэ биш, эмд эмтнэ Бурхн мөн.

³³ Исусиг соңссн эмтн терүнэ номд икэр өврцхэв.

Адр заавр

³⁴ Паршмуд Исусиг цадукмудын амнь хаасинь соңсад, цуһар хамдан цуглрцхав. ³⁵⁻³⁶ Терүнэ дундас нег ном цэлһэч Исусиг үгднь бэрж авхар:

– Багш, Закана ямаран зааврнь хамгин һол чинртэв? – гиж сурв.

³⁷ – «Халун зүркэрн, эрүн седклэрн, бөөсн уха санаһарн эврәннь Деед Эзн Бурхндан дурта бол». ³⁸ Эн хамгин түрүнк болн хамгин хол чинртэ заавр. ³⁹ Хойрдгч заавр түрүнк заавр-ла эдл «хажудк күүндэн бийдэн дурта кевэр дурл». ⁴⁰ Эн хойр хол зааврмудар эркн биш Закан болн ээлдэчнр тогтна, – гиж Исус келв.

Бурхна илгэсн Аврачин тускар

⁴¹⁻⁴² Цааранднь Исус өөрнх хурсн паршмудас сурв:

– Бурхна илгэсн Аврачин тускар ю санжанат? Тер ямаран унг-тохмта?

– Тер Давидин тохмин үдл, – гиж тедн хэрүднь келв.

⁴³ – Тиигхлэ юнгад Бурхна Сөкүсэр дүүрхлэрн Давид Терүг Деед Эзн гиж нерэдэд, иигж келсмб: ⁴⁴ «Чини өшөтниг ди-илж келдчнь эс хайтл, Мини барун бий тал сууж йов, – гиж Деед Эзн мини Деед Эзнд келсмн». ⁴⁵ Тегэд кемр Давид Терүг Деед Эзн гиж келхлэ, яһж Тер Давидин унг-тохмин үдл болж чадхмб? – гиж Исус сурв.

⁴⁶ Күн Исуст хэрү өгч чадсн уга. Тер өдрэс авн Исуст сурвр өгх дурн кенд чигн дэж күрсн уга.

Хойр чирэтэ улсиг гемшэлһн

23 Цааранднь Исус эврәннь сурһульчнрт, оln эмтнд иигж келв:

² – Ном цөөлһөчнр, паршмуд Мошен зака цөөлһх йос харган бэржэнэ. ³ Тер учрар теднэ келсн ном соңсад, теднэ засар кетн, зуг тедниг дураж, үлгүр авч үүлэн бичэ күцэтн. Тедн бийснь дасхжах номарн бөөхш. ⁴ Тедн күчр күнд аца овалж төвөд, эмтнэ нурһнднь үүрүлнэ, зуг бийснь нөкд болхар хурһан чигн көндөхш. ⁵ Зуг юм кехлэрн, тедн эмтн үзтхэ гиж кенэ. Тедн бийэн сөөхрүлэд маңнадан болн харган Бурхна ном бичэтэ кенчр зүүдг болна, хувцна хормаһан залаһар утдулад кее-рүлнэ. ⁶ Байр-нөөрт ирхлэрн, тедн ачта орм эзлхдэн дурта. Хурлд деегшэн һарад суулдна. ⁷ Балһсна талвнд ирэд зогсхла, эмтн тедниг күндлж «Багш» гиж мөндлхлэ, икэр таасцхана. ⁸ Тадниг багш гиж күн бичэ дуудтха! Тадн ах-дүүнр болжанат, Тадн негхн Багштат. ⁹ Һазр деер эцк гиж кү бичэ тоолтн! Тадн

һанцхн Эцктэт. Тер теңгрт бээнэ. ¹⁰Сурһмжлач гинһэд тадниг күн бичэ дуудтха! Бурхна илгэсн Аврач тадна һанцхн сурһмжлач. ¹¹Тадна дунд хамгин икнь зарц болтха! Бийән деегшлсн күн лавта кевөр дорацулгдх! ¹²Бийән дорацулсн күн лавта кевөр деегшлх!

¹³Ном цөөлһөчнр, паршмуд! Басл зовлңган эдлхит! Хойр чирэтэ улс! Тадн Теңгрин йосиг оньслчкад, бийстн дотрнь орхшит. Орхар седсн күүг төрүц орулхар седхшит!

¹⁵Ном цөөлһөчнр, паршмуд! Басл зовлңган эдлхит! Хойр чирэтэ улс! Негхн күүг номдан орулхар теңгс һатлж, һазр эргэд гүүлднэт! Кү номдан орулчкад, бийэсн дор кенэт! Тертн таднас шулун мөнк һалд тусх!

¹⁶Чавас, сохр жолачнр! Басл зовлңган эдлхит! Күн сүмэр андһар тэвхлэ, өнгөр тэвсн андһар болх! Сүмин алтар андһарлснь андһаран күцэх зөвтэ, гиж тадн эмтиг дасхнат!

¹⁷Чавас, сохр һэргүд! Алтн болн алтыг эрүлсн сүм хойраснь юн деер? ¹⁸Тэклин ширәһэр андһарлсн андһар юмн биш. Зуг терүн деер бээсн бэрцөр андһарлсн андһаран күн күцэх зөвтэ, – гиж тадн бас дасхнат. ¹⁹Сохр улс! Бэрц болн бэрциг эрүлжэсн тэклин ширә хойрас юн деер? ²⁰Тегэд тэклин ширәһэр андһарлснь ширә деернь бээсн юмар андһарлна. ²¹Сүмэр андһарлсн күн дотрнь бээсн Бурхнар андһарлна. ²²Теңгрэр андһарлсн күн Бурхна ширәһэр болн ширә деернь суусн Бурхнар андһар тэвнэ.

²³Ном цөөлһөчнр, паршмуд! Басл зовлңган эдлхит! Хойр чирэтэ улс! Тадн тэрсн бадрашкас*, зорһдас** болн зирэс*** арвдгч хувинь цуглулж авад, Бурхнд нерэдэд өгнэт. Зуг закана һол төрмүдиг, үнн чик бөөдлиг, өршәлтиг болн сүзгиг оньгтан икәр авхшит! Наадк юман мартлго, энүг бас күцэх кергтә. ²⁴Сохр жолачнр! Тадн ундас бөкүниг шүүж хаяд, бүкл темә зальгдг улс!

²⁵Ном цөөлһөчнр болн паршмуд! Хойр чирэтэ улс! Тадн ааһ-савиг һазаһаснь арчнат, ааһин дотркинь болхла ховдглж хулхалсн олзар дүүрн. ²⁶Сохр парш! Түрүләд ааһ-савин дотркинь арч, тийгхлэ, терүнә һазакнь цевр болх.

* *Бадрашк* – мята.

** *Зорһд* – укроп.

*** *Зир* – тмин.

²⁷ Ном цөөлхөчнр болн паршмуд! Басл зовлңган эдлхит! Хойр чирэтэ улс! Тадн ширдчкн үкэр мет тедн һазаһаснь сә-эхн болж медгднә, дотркинь болхла күүнә үксн цогцар болн яс-үсәр дүүрн. ²⁸ Тер учрар тадн һазаһас чик седклтә болж медгднәт, дотрктн болхла килнцәр болн хойр чирэтә йовдлмудар дүүрн.

Паршмуд болн ном цөөлхөчнр цаажла харһх

²⁹ Цааранднь Исус иигж келв:

– Ном цөөлхөчнр болн паршмуд, зовлңган эдлхит! Хойр чирәтнр! Тадн әәлдәчнрт үкәрмүд тосхнат. Чик седклтә улсин бумблвс сәәхрүлнәт. ³⁰ Тадн келнәт: «Бидн мана өвкнрин цагт әмд бәәсн болхла, әәлдәчнрин асхрсн цуснд гемшәгдшго биләвидн». ³¹ Тиигәд тадн әәлдәчнриг алсн әмтнә үрдүд гиж бийстн эврәннь тускар герчлжәнәт! ³² Ода эврәннь өвкнрин эклсн кергиг күцәтн! ³³ Тадн хойр кәлтә моһас! Мөңк һалас болн зарһас зулж чадшгот! ³⁴ Соңстн! Би таднур әәлдәчнриг, цецн ухата улсиг болн багшнриг илгәжәнәв. Зәрмнь тадн моднд телж хадж алхит, зәрминь хурлд малядж, хотнас хотн күртл көөхит. ³⁵ Тадн чик седклтә улсин үкләс кәлтә икәр цаажлгдхит. Орчлң үүдснәс авн чик седклтә улсин цус асхрлһнд тадн гемшәгдж килнцән эдлхит. Чик седклтә Абелин асхрсн цуснас экләд, тәклин ширә болн һол сүм хойрин хоорнд Берекьян көвүнә Зехарьян* асхрсн цусн күртл цугнь тадна толһа деер! ³⁶ Энүнәс кәлтә эн үйнр басл цаажлгдх гиж үнәр келжәнәв, – гив.

Ерусалимин тускар уульһн

³⁷ – Хәәрн Ерусалим! Ерусалим! Чини улс әәлдәчнриг уга кенә, Чам тал илгәсн әмтиг чолуһар цокж ална. Кедү дәкж Би чини үрдүдиг һуужмулмудан живр доран цуглулсн така мет цуглулхар седләв. Чини улс тиигхәр седсн уга! ³⁸ Тер учрар чини һол сүм хоосн болтха! ³⁹ Би чини улст келжәнәв: «Деед Эзнә нерн деерәс ирснь әдстә!» гиж эс келтл, Намаг үзшгот, – гихәд Исус үгән төгсәв.

* Абель түрүнк алгдсн күн, Зехарья сүүлңк алгдсн күн. Цуг эн Жуучн Бооцанд бичәтә.

Бол сүмин хольвэрлһна туск ээлдхл

24 Исус сүмэс нарч йовхла, сурһульчнр сүмин бөөшнгиг үзүлхэр Исус тал өөрдцхэв.

² – Цуг энүг үзжэнт? Энд нег чигн бүтн чолун үлдшго гиж Би үнэр келжэнэв. Цугнь хольврад, хамхрж одхинь тадн медх зөвтэт, – гиж Исус келв.

Зовлц, көөлһн хойрин тускар

³ Исус һанцхарн Олив уулд суусн цагт сурһульчнр өөрдэд:

– Тана келснтн кезэ учрхмб? Таниг хэрү ирж йовхин темдг цагин чилгчин темдг ямаран болхмб? Келж өгит маднд? – гиж сурцхав.

⁴ – Хэлэн бөөтн! Эмтн тадниг меклвзэ! ⁵ Кесгнь Мини нер зү-үһэд, эмтиг меклэд, би Христос гиж келх. ⁶ Тадн өөрхн болжах, бас хол болжах дээнэ тускар соңсхит. Зуг бичэ ээтн! Тиим болх зөвтэ. Зуг тер чилгч биш. ⁷ Нег келн эмтн талдан келн эмтнэ өмнэс босж дэврх. Нег орн-нутг талдан орн-нутгла дээлдх. Ик харһнлһна, һазр чичрлһнэ аюл энд-тенд учрх. ⁸ Цуг эн үрн төрхин өмн экиннь элк мошклһна эклц мет болх. ⁹ Тадниг басл зовах, дэкэд цокж алх. Келн-эмтн болһн Нанас көлтэ таднд дурго болх. ¹⁰ Кесгнь итклэсн цухрад, нег-негндэн дурго болад урвх. ¹¹ Тер цагт кесг худл ээлдэчнр ирэд, оln эмтиг меклх. ¹² Хар үүлмүд немгдэд, кесгиннь дурнь киитрх. ¹³ Күцднь тесснь авргдх. ¹⁴ Зуг түрүлэд келн эмтн болһнд һазрин зах күртл Теңг-рин йосна туск Сэн Зэңг делгрх. Орн-нутг болһнд Сэн Зэңги авх арһ күртх. Тегэд чилгч ирх, – гиж Исус келв.

Хоосрулжах жигшүртэ юмна тускар

¹⁵ – Бол сүмиг хоосрулжах жигшүртэ юмиг тадн эрүн бөөрнд үзхит. Энүнэ тускар ээлдэч Даниэл бичсмн. (Эн юн гидг юмб? Умшач энүнэ тускар ухалтха!) ¹⁶ Тер цагт Йудья һазрин эмтн уул темцэд зулж һартха! ¹⁷ Герин ора деер сууснь буухларн гер дот-рас юм бичэ автха! ¹⁸ Кеер бээсн күн дулан хувцан авхар, герүрн бичэ хэртхэ! ¹⁹ Тер цагт ацата болн үр көкүлдг күүкд улс басл муулян эдлх! ²⁰ Тана зулж йовлһн үвлэр, бемб өдрэр бичэ болтха гиж зальвртн. ²¹ Орчлң үүдснэс авн ода күртл болад уга, ик

нашута өдрмүд учрх. Хөөннь чигн тиим юмн болшго. ²²Кемр Бурхн тер өдрмүдиг эс ахрдулхла, нег чигн юмн эмд үлдж авргдшго билэ. Зуг шүүж авгдсн улсин төлө тер өдрмүд ахрдх. ²³Кемр таднд «Хэлэтн, энд Христос бээнэ» эс гиж «Тенд бээнэ» гиж келхлэ, бичэ итктн! ²⁴Юнгад гихлэ, худл Христосмуд болн ээлдэчнр ирх йовдл учрхла, шүүж авгдсн улсиг чигн меклхэр ик өвөрц, онц темдгүд үзүлх. ²⁵Сонсжант? Би таднд цуг энүг эртэснь келжэнэв. ²⁶Тегэд кемр: «Хэлэтн, Христос кэдэд бээнэ!» – гиж таднд келхлэ, бичэ тиигэрэн одтн. Эс гиж: «Хэлэтн, эн герт Тертн бултж йовна» – гихлэ, бичэ күүнд итктн. ²⁷Тенгрин аһуг дорд үзгэс барун үзг тал цэкллһн керчснлэ эдл Күмни Көвүн хэрү ирх. ²⁸Үксн цогц кевтсн һазрт бүргд шовуд цуглрх.

Күмни Көвүнэ ирлһн

²⁹Тер нашута өдрмүдин хөөн генткн «Нарн унтрад, сар герл өгдгэн уурх. Одд тенгрэс унад, тенгрин күчнь көндрх». ³⁰Тиигхлэ тенгр деер Күмни Көвүнэ онц темдг үзгдх. Келн эмтн болһн нашудад оркрх. Тегэд Күмни Көвүг үүлн заагар алдр күчтэ болн туурмжта йовж йовхиг келн-эмтн болһн үзх. ³¹Алдр бүрө-бүшкүрин дун һархла, орчлңгин дөрвн үзгэс, һазрин нег захас талдан зах күртл бээсн Эврәннь шүүж авгдсн улсан цуглулхин төлө Күмни Көвүн элчнрэн лавта кевөр йовулх.

Инжр модна тускар

³²Эн инжр модыг хэлэж үлгүр автн. Терүнэ бүчр дүүрэд, көк шин хамтхасн һархла, зуна цаг өөрдж йовхинь тадн меднэт. ³³Тедү мет тадн: Цуг энүг үзэд медтн. Тер өөрхн, үүднэ өөр. ³⁴Үнэр келжэнэв, эн үйнр сольгдад уга бээтл цугнь бүтх. ³⁵Тенгр һазр хойр уга болж одх, зуг Мини келсн үгмүд сольгдшго.

Күмни Көвүнэ ирх цагинь күн медхш

³⁶Тер өдрин болн цагин тускар келхлэ, энүнэ тускар күн медхш: Тенгрт бээсн Бурхна элчнр чигн, Көвүн чигн медхш, һанцхн Эцк меднэ. ³⁷Ноах бээсн цагт юн учрла, тиим юмн Күмни Көвүг хэрү ирхлэ учрх. ³⁸Тер өдрмүдт усна аюлын өмн эмтн хотан идлдэд, уулдад, гер авлдад, хөрд һарлдад бээлэ.

Тиигэд тедн Ноах кермдэн ортл бөөһөд бөөж. ³⁹Усна аюл ирэд, тедниг уга кетл, тедн тиим юмн болх гиж сансн уга. Күмни Көвүг хэрү иртл бас тиигж болх. ⁴⁰Тер цагт кеер бээсн хойр күүнэс негнь авгдх, наадкнь үлдх. ⁴¹Һуйр теермдсн хойр күүкд улсас негнь авгдх, наадкнь үлдх. ⁴²Бийэн сергг бэртн! Тадна Эзн ямаран өдрт ирхинь тадн медхшлмт. ⁴³Медтн! Кемр герин эзн хулхачиг гертнь орж ирхинь медсн болхла, тер сөөни дуусн унтлго, хулхачиг герүрн орулшго билэ. ⁴⁴Тер учрар бас белн бээтн! Күмни Көвүн тадниг эс күлэжэсн цагт лавта күрэд ирх.

Нээлвртэ зарц

⁴⁵Нээлвртэ ухата зарц гисн кемб? Талдан зарцмудыг ахлж, цагтнь хот өгх эзнэ өгсн даалһврта зарц. ⁴⁶Эзэн хэрж ирсн цагт көдлмш кежэсн зарц хүвтэ. ⁴⁷Эврэннь һазран чигн Эзн терүнд лавта даалһж өгх, — гиж Би үнэр келжэнэв. ⁴⁸«Эзн кесгтэн иршго», — гийһэд, ⁴⁹наадк зарцниг цокад, үүртөһөн хот-хоолан эдлэд, эркэн ууһад бээдг зарц — ухан уга зарц болжана. ⁵⁰Эзн зарц эс күлэжэсн өдрт болн эс медсн цагт хэрж ирх. ⁵¹Тер зарцан догшн кевэр цаажлад, хойр чирэтэ улс бээсн һазрур орулх. Тенд эмтн ик зовлң эдлэд, шүдэн хэврж оркрж уульх.

Арвн гижгтэ күүкдин тускар

25 — Тенгрин йосн иим болх. Арвн гижгтэ күүкд һартан шам авчксн күргиг тосхар һарч иржэнэ. ²Тавн күүкн ухата бөөж, наадк тавнь ухан уга. ³Ухан угань шам авад, шамин тосинь авхан мартчкж. ⁴Ухатань шамта хамднь тоста сав авсн бөөж. ⁵Күргн оратад ирхлэ, күүкд үрглэд унтж одна. ⁶Сөөни өрөллэ: «Күргн аашна, һарад тостн!» — гиж хээкрсн дун соңсгдна. ⁷Тер кемд күүкд серлдэд, шам сөөнэр герл өгтхэ гиж түүгэн ясж белдцхэнэ.

⁸— Шамин тос өгит, мана шамвидн унтрн гижэнэ, — гиж ухан угань ухата күүкнэс сурцхана.

⁹— Тосан танд өгхлэ, маднд күртшго. Лавкур одад, бийдэн тос хулдж автн, — гиж ухата күүкд хэрүднь келцхэнэ.

¹⁰Зуг тедниг тос авхар лавкур йовсн хөөн күргн ирж. Күргнлэ харһхар седэд, белн бээсн күүкд терүнлэ хамдан хүрмин нээрт йовцхана. Теднэ ардаснь үүдн хаагдна. ¹¹Үлдсн күүкд хөөннь ирэд:

– Деед Эзн! Деед Эзн! Үүдэн тээлит! – гиж сурцхана.

¹²– Үнэр келжэнэв, Би тадниг медхшв, – гиж күргн хэрү өгв.

¹³Тер учрар оньдин бийэн сергг бэртн, юнгад гихлэ, тадн Күмни Көвүнэ ирх өдринь чигн, цагинь чигн медхшт.

Бурвн зарцин тускар

¹⁴– Теңгрин йосна тускар дөкөд нег үлгүр сонстн. Нег нойн хол һазрт йовхин өмн эврәннь зарцнран дуудж авад, зө-өрөн теднд даалһж үлдэж. ¹⁵Нег зарцдан тер тавн миңһн алтн мөңг өгч, дарукднь – хойр миңһн, һурвдгчднь – нег миңһн алтн мөңг өгч. Күн болһнд арһ чадсарнь өгөд, хол һазрт йовж одна. ¹⁶Тавн миңһн алт авснь мөңгөн кергт орулад, немж дөкөд тавн миңһн олз авч ирнө. ¹⁷Хойр миңһн алт авсн зарцнь бас олз авч, тернь дөкөд хойр миңһ болв. ¹⁸Нег миңһн алт авснь эврәннь эзнэ мөңгөн кеер авч одад, һазрт булад хадһлна. ¹⁹Кесг цаг давсна хөөн эзнэ ирэд, зарцмудас тооца авчана. ²⁰Тавн миңһ авснь дөкөд тавн миңһ немэд авч ирнө.

– Эзн минь, хэлэтн, та нанд тавн миңһн алтн мөңг өгвт, би танд дөкөд тавн миңһн олз авч ирүв, – гиж тер келнө.

²¹– Сэн, чи нөөлвртэ сэн зарц. Чамаг бичкн юмнд итклтэ болсн төлөд, би чамд энүнэс ик керг даалһнав. Мини нөөрт ир, – гиж эзн келнө.

²²Дарукнь хойр миңһн олзта ирэд:

– Эзн, та нанд хойр миңһ өглэт, би танд дөкөд хойр миңһн олз кеһэд авч ирүв, – гиж келнө.

²³– Сэн, чи нөөлвртэ сэн зарц. Чамаг бичкн юмнд итклтэ болсн төлөд, би чамд энүнэс ик керг даалһнав. Мини нөөрт ир, – гиж эзн терүнд келнө.

²⁴Нег миңһн алтн мөңг авсн зарц ирв.

– Эзн, таниг догшн гиж би меднэв. Та эр үкр сааж, үснэснь тарг кетн гиж эмтнд зэрлг өгдг күнт. ²⁵Би танас өөһэд, мөңгитн кеер булж хадһллав. Тертн эн бөөнө.

²⁶Тиигхлэ эзн терүнд келжөнө:

– Залху, муульта зарц! Чи намаг эр үкр сааж, үснэснь тарг кетн гиж эмтнд зэрлг болдгнь меддг болхла, ²⁷чи мөңгөн хоршалһна герт өгөд, олз юнгад эс авсмч? ²⁸Эн күүнэс нег миңһ авад, арвн миңһн алтн мөңгтэ күүнд өгчктн. ²⁹Тер учрар бөөснднь дөкөд немгдх, тер ик олзта болх. Угарад бөөснэснь

бээсинь булаж авгдх. ³⁰Эн керго залху зарциг харнһу назрт хайчктн. Тенд эмтн ик зовлң эдлэд, шүдөн хэврж оркрж уульх, – гиж тер нойн зарцнртан зэрлг болв.

Сүл өдрин зарһ

³¹Күмни Көвүн хан болад ирх, Терүнлө хамдан Бурхна элчнр ирх. Тер хаана ширэд суух. ³²Күмни Көвүнүр келн эмтн болһнас цуг улс ирх. Хөөдиг ямадас йилһжэсн хөөч мет Тер эмтиг хойр багд хувах. ³³Хөөдиг барун бийд, ямадыг зүн бийд зогсах. ³⁴Барун бийд зогсжасн эмтнд Хан:

– Мини Эцкэс эдс авсн эмтн наартн. Орчлң үүдэсн цагас авн таднд нерэдгдсн алвт эзлтн. ³⁵Юңгад гихлө, Намаг өлн бөөсн цагт тадн хот өгэд цадхалат, ундасн цагтм ундм хэрүллэт, хонх назр хөөжэсн цагтм гертән хонуллат, ³⁶нүцкн бөөсн цагтм хувцллат, гемнжэхлэм, асрж хэлэлэт, түүрмд суусн цагтм Намаг төвкнүлхэр ирлэт, – гив.

³⁷Тер цагт чик седклтэ эмтн:

– Деед Эзн! Таниг өлсжэсн цагт бидн кезэ хот өгсмб, ундасн цагтн ундытн кезэ хэрүлсмб, ³⁸хэр күн болсн цагтн кезэ хонулсмб, нүцкн бөөсн цагтн кезэ хувцлсмб? ³⁹Таниг гемтжэхлө, кезэ асрж хэлэсмб? Түүрмд бөөсн цагтн кезэ бидн ирсмб? – гив.

⁴⁰Тиигхлө Хан хэрүднь:

– Мини хамгин бичкн дүүдм кесн сөөтн Нанд кесн сө болж харла гиж үнэр келжәнэв, – гив.

⁴¹Зүн бийд бөөсн эмтнд Тер:

– Нанас цааран йовтн, му йорта эмтн! Эрлг болн терүнө зарцнр орх мөңк һалд ортн. ⁴²Юңгад гихлө, Намаг өлсжэсн цагт тадн Нанд хот өгсн угат, ундасжасн цагтм ундм хэрүлж ус өгсн уга билэт. ⁴³Хонх назр хөөсн цагтм гертән хонулсн угат, нүцкн бөөсн цагтм хувцлсн угат, гемнхлэм болн түүрмд суусн цаглам нанд нөкд болсн угат, – гив.

⁴⁴Тиигхлө тедн:

– Деед Эзн! Кезэ бидн Таниг өлсжэсн, ундасжасн, хонх назр хөөжэсн цагтн, хувц хөөжэсн цагтн, гемтэ болн түүрмд суусн цагтн үзэд нөкд эс болвидн! – гиж хэрү өгцхэв.

⁴⁵Тиигхлө хан:

– Мини хамгин бичкн дүүдм тусан күргж юм эс кесн болхла, Нанд тусан эс күргснлэ өдл юмн гиж би үнэр келжэнэв. ⁴⁶Эдн мөнц цаажла харһх. Чик седклтэнь мөнц жирһл өдлх, – гив.

Исусиг уга кехин туск үгцлһн

26 Исус цуг келсн үгэн төгсөһэд, эврәннь сурһульчнртан: ²– Песахин нэр күртл хойр өдр үлдсннь тадн меднт? Күмни Көвүнэс урвж Терүг ик кирсд хадж эмнэснь ханцулх, – гиж келв.

³Тер цагт ах гелнгүд болн Израилин толһачнр Кээп гидг ах гелнгин бээшнд ирэд, ⁴Исусиг нууцар бэрж авад, эмнэснь яһж ханцулхинь үгцв. ⁵Зуг эмтн медж, буцлт бичэ өргтхэ гинһэд байрин өдрмүдт биш талдан өдрт кех юман кехмн гиж тедн келцхэв.

Исусиг Бетәнъяд каңкисн үнртэ тосар түрклһн

⁶Исусиг Бетәнъя хотна арсна гемэр урднь гемтсн Шимона герт бээсн цагт ⁷хот уужахла, нег күүкд күн канкисн сээхн үнртэ тос бичкн жуңһшу савд авч ирэд, Исусин толһа деер кев. ⁸Энүг үзсн сурһульчнр уурлад:

– Эн ик үнтэ тосиг иигж үрэхин ормд ⁹хулдад, яду эмтнд мөңгинь түгэж өгхм билэ, – гицхэв.

¹⁰Исус тедниг дурго болжахинь үзэд:

– Эн күүкд күүг юнгад көндөһэд бээнэт? Энтн Нанд сә кев! ¹¹Угатыя яду эмтн тадн дунд оньдиндэн бээх, Би болхла таднла оньдин бээшгов. ¹²Эн күүкд күн Мини толһад тос келһэд, Мини цогц оршахар белдженэ. ¹³Үнэр келжэнэв, Сән Зэңг цөөлһгдсн һазрт эн күүкд күүнэ кесн йовдлын тускар тодлж келгдх, – гив.

Йуда Исусиг урвхар зөвшәрв

¹⁴Тиигхлэ арвн хойрин негнь, Йуда Искериот ах гелнгүд тал йовад:

¹⁵– Таднд Исусиг бэрүлхлэ, нанд ямаран шаңллт өгхвт? – гиж сурв.

¹⁶Тедн Йудад һучн цаһан мөңг тоолад өгчкв, тер цагас авн Йуда Исусиг бэрүлх цагинь күлэв.

Байрин хот

¹⁷ Эс искэсн хүйрин байр эклсн түрүнк өдр бөөж. Сурхульчнр Исус тал өөрдэд:

– Песахин хот альд белдхмб? – гиж сурцхав.

¹⁸ – Өөрк балһснд одад, Мини заасн күүнд: Мана Багш келүлв гийэд «Мини цагм өөрджэнэ, чини герт Би сурхульчнртаһан Песахин хот эдлнэв», – гиж Исус келсмн.

¹⁹ Сурхульчнр Исусин келсн үгинь күцэв. Тедн Песахин хот белдв. ²⁰ Асхн болад ирхлэ, Исус арвн хойр сурхульчнртаһан ширэ эргж сууцхав. ²¹ Тедниг байрин хот эдлжэсн цагт Исус:

– Соцстн, тадн дундас негнь Намаг өшөтнэ һарт бөрүлж өгх, – гив.

²² – Деед Эзн минь, тер күн би биший? – гиж сурхульчнр икэр гейүрж хоорндан урлдад сурцхав.

²³ – Нанла хамдан нег ааһд һаран тэвсн күн Намаг бөрүлж өгх. ²⁴ Күмни Көвүн Бурхна Бичгт заясн хаалһарн күцц йовх зөвтэ. Зуг Терүг бөрүлж өгсн күн басл муулян эдлх. Тер эс төрсн болхла, деер болх билэ, – гиж Исус теднд келв.

²⁵ – Багш, чи намаг тиигж кех гиж санжанч? – гиж Йуда сурв.

– Чи эврэн энүг келвч, – гиж Исус хэрү өгв.

Деед Эзнэ асхни хот

²⁶ Тедниг хотан эдлжэсн цагт Исус өдмг авад, Бурхнд ханлт өргэд, хуһлж хуваһад сурхульчнрт өгэд:

– Энүг авч эдлтн. Эн Мини Бий цогцм, – гиж келв.

²⁷ Ааһан авад, Бурхнд ханлт өргэд, сурхульчнртан өгэд:

– Энүг авч уутн, ²⁸ энтн Мини цусн – Шин Бооцаг батлжах темдг. Эн цусн эмтнэ төлэ, теднэ килнц төвүлхин төлэ асхрх. ²⁹ Мини Аавин орнд таднла хамдан шин чаһр эс уутл, Би эн чаһр дэжж төрүц ууж чадшгов, – гиж Исус келв.

³⁰ Исусин үгин хөөн тедн Бурхнд магталын дуд дуулад, Олив уул тал йовцхав.

Исус Пётрин гөрдхин тускар келжэнэ

³¹ – Эн сөөһәр тадн цуһар Намаг үлдэхт. Энүнэ тускар Бурхна Бичгт: «Би Хөөчинь уга кехв, хөөднь тарж одх», – гиж бичэтэ. ³² Зуг күэд босж эмдрснэ хөөн Би тадниг Һалилья гидг һазрт күлэхв.

³³ – Цугтан үлдэвв чигн, би Таниг төрүц хайшгов, – гиж Пётр Исуст келв.

³⁴ – Соңс! Эн сөөһөр эр така хээкртл, чи хурв дэжж Намаг медхшв гиж келхич, – гиж Исус Пётрт келв.

³⁵ – Танла хамдан үквчн би Таниг үлдэшгов! – гиж Пётр хөрү өгв.

Наадк сурһульчнр бас тиигж келцхөв.

Исус ханцарн зальвэжана

³⁶ Исус эврәннь сурһульчнртаһан, Гетсемән гидг модта һазрт ирэд:

– Намаг йовад зальвэж иртл, энд күлэжэтн, – гив.

³⁷ Исус Пётриг болн Зебедана көвүдиг, ах-дү хойриг, авад, цааран йовв. Исусин зүркнь бүтэд, Бийнь үүмэд бөөв.

³⁸ – Седклм уудьврта бөөнө. Би үктлэн зовжанав. Тадн унтл уга Нанла хамдан бөөтн, – гиж Исус келэд, ³⁹ цааран йовж, һазр элқдж унад зальвэв. – Эцк минь! Та эн зовлңгас Намаг гетлгх болвзат? Зуг Мини таалар биш, Тана таалар болтха!

⁴⁰ Исус сурһульчнрур өөрдхлән, тедн нөөртән диилгэд унтж одсн бөөж.

– Тадн унтлго Нанла нег част серглң бөөж чадсн угат. Сөрл-һнлэ харһшгон төлө зальвэртн. ⁴¹ Серглң бөөтн! Күүнэ сүмснь чидлтэ, зуг цогцнь чинән чидл уга, – гиж Исус Пётрт келв.

⁴² Цааран йовад, дэжн зальвэв:

– Эцк минь! Кемр Та эн зовлңгас Намаг эс гетлгхлэ, кемр Би эн зовлңгиг даах зөвтэ болхла, Тана таалар болтха! ⁴³ Исус хурв-дад сурһульчнрур өөрдхлэ, тедн үрглэд, саак кевэрн унтад кевтсн бөөж. ⁴⁴ Тедниг үлдэчкэд, Исус хурвад урдк келсн үгэрн зальвэв. ⁴⁵ Цааранднь Исус сурһульчнр тал өөрдэд:

– Тадн одачн амрад кевтнт? Цагнь ирв, Күмни Көвүг килнц-тэ өмтнэ һарт бэрүлжәнө. ⁴⁶ Босад йовхм! Хэлэтн, Намаг бэрж өгх күн аашна, – гиж келв.

Исусиг ах гелңгүдин һарт бэрүлжәнө

⁴⁷ Исусиг үгән келжэсн цагт генткн арвн хойр сурһульчн-рин негнь Йуда үзгдв. Терүнлэ хамдан ах гелңгүдин болн тол-һачнрин илгэсн кесг улс һартан мод, үлд авчксн ирэд зогсцхав. ⁴⁸ «Мини үмссн күн Исус болх, Терүг бэрж авхит», – гихэд

Йуда теднлэ урдаснь үгцсн бээж. ⁴⁹Йуда тер дарунь Исус тал өөрдэд:

– Багш, мөнд! – гийхэд Исусиг халхаснь үмсв.

⁵⁰– Ухалсн кергэн ке, – гиж Исус терүнд келв.

Тиигхлэ харулчнр Исусиг бэрж авад йовн гихлэ, ⁵¹тер кемд Исусин нег сурхульч генткн үлдэн харһад, ах гелнгин зарцин чикинь тээрэд хайчкв.

⁵²– Үлдэн ормднь орулчк! Үлд өргсн күн үлдэс үкдмн!
⁵³Чи Намаг Эцкэсн сурж чадшго гиж санжанчи? Эцкм тер дарунь далн хойр миһнн элчнрэн эс гиж Терүнэс үлү ик элчнриг илгэх билэ. ⁵⁴Зуг тиигхлэ Бурхна Бичгт бичэтэ үгмүд яһж күцхмб? Цуг эн учрх зөвтэлм! – гиж Исус тер сурхульчд келв.

⁵⁵Дэкэд Исус ирсн өмтн тал хэлөхөд:

– Мууха кевэр тадн үлдэн, модан атхчкад, Намаг авхар ирсмт? Би тиигтлэн деермч биш! Өдр болһн Би хол сүмд өмтнд ном цөөлһдг билэв, тадн Намаг бэрж авдго билэт. ⁵⁶Зуг аэлдэчнрин үгмүд бүтхэ гийхэд, цуг эн учржана, – гиж келв.

Тиигхлэ сурхульчнр Исусиг үлдөхөд, зулж гүүхэд йовж одцхав.

Исус Деед хургин өмн

⁵⁷Исусиг бэрж авсн улс Терүг Кээп гидг ах гелн тал авч ирцхэв. Тенд ном цөөлһөчнр болн толһачнр цуглрад белн сууж. ⁵⁸Пётр нууцар теднэ ардас ах гелнгин гер күртл йовж. Герин һаза үлдэд, цааранднь юн болхинь гетэд сууж. ⁵⁹Ах гелнгүд болн Деед хург Исусиг алхин төлөд, Терүнэ өмнэс герчлх худл герчнриг олж авхар шунцхаж. ⁶⁰Кесг улс худлар герчлв чигн, тедн ик күцэмжтэ юм кеж чадсн уга. ⁶¹Аштнь хойр герч күн үг келцхэв:

– Эн күн: «Би Бурхна сүмиг хамхлад, һурвн өдрин болзгт шинэр тосхж чадхв гилэ», – гиж тедн келцхэв.

⁶²– Эднэ гемшэлин өмнэс ю келхмч? – гиж ах гелн босад, Исуст келв.

⁶³Зуг Исус ө һарсн уга. Тиигхлэ ах гелн келжэнэ:

– Эмд Бурхна нернэ төлө кел! Чи Христос Бурхна Көвүнвчи?

⁶⁴– Энүг чи келжэнэч! Энүнэс үлү Би келжэнэв танд: эндр өдрэс авн Күмни Көвүг хамгин күчтэ Бурхна барун һарт

суусинь, тенгрин үүлн деегүр йовж йовхинь үзхит! — гиж Исус келв.

⁶⁵Тиигхлэ ах гелң өмссн хувцан шуулад келв:

— Энтн Бурхна тускар му келв! Дэкэд герчнриг юнгад хээжэхмт? Бурхна нериг эн яһж бузрдулжахинь тадн ода соңсвт!

⁶⁶Шиидврэн келтн!

— Эн бурута! Үкх зөвтө! — гиж тедн хэрүднь хээкрцхэв.

⁶⁷Энүнэ хөөн эмтн Исусин чирэднь нульмад, халхарнь ташад, басл икөр цокцхав.

⁶⁸— Кен чамаг ода цокв, Христос, тааж кел маднд, — гиж тедн наад бэрцхэв.

Пётр Исусас урвснь

⁶⁹Пётр герин хаза суусн бөөж. Терүн тал нег зарц күүкд күн өөрдэд:

— Чи бас Исусла хамдан билэч, — гиж тер келв.

⁷⁰— Юуна тускар чамаг келжэхинь би меджэхшв, — гиж Пётр гөрдж келв.

⁷¹Пётриг хашан үүднд йовад зогсхла, талдан зарц күүкд күн үзэд:

— Эн күн Назаретин Исусла бас билэ, — гиж өөрнь зогссн эмтнд келв.

⁷²Пётр саак кевөрн гөрдж андһарлв:

— Би эн күүг медхшв, таньхшв!

⁷³Удл уга герин хаза зогссн эмтн Пётрүр өөрдэд келцхэв:

— Чи теднлэ хамдан бас билэч, келсн келэрчн медгдженэ-видн.

⁷⁴Пётр Бурхиг зааж дэкрн андһарлад:

— Би эн күүг таньхшв! — гиж келв.

Тер кемд эр така хээкрв. ⁷⁵«Эр така хээкртл чи нурв дэкр Намаг медхшв гиж келхич» — гисн Исусин үгмүдиг Пётр тодлв, тер кеерэгшэн һарад һашудад уульв.

Исусиг Пилатын һарт бэрүллн

27 ¹⁻²Өрүн өрлэ ах гелнгүд болн толһачнр селвцэд, Исусиг үклин цаажла харһулх шиидвр авцхав. Тедн Исусиг күлэд, Пилат гидг Римин һардачин һарт бэрүлв.

Йудан үкл

³ Урвач Йуда Исусиг үкллэ хархулх цааж батлсинь медсн цагт бийэн гемшэхэд, ах гелнүдт болн толһачнрт хүчн цаһан мөңгинь хэрү өгэд:

⁴ – Би ик килнц кечкүв, би нүл уга күүг урвсн бөөжүв, – гив.

– Мана юн кергв? Эн мана керг биш, чини керг, – гиж тедн хэрү өгв.

⁵ Йуда цаһан мөңг сүмд хайчкад, цааран зулж йовад, хоолан боож үкж одв. ⁶ Ах гелнүд мөңгинь авад:

– Эн мөңгиг сүмин сангд тэвхм биш, эн цуста мөңгн, – гицхэв.

⁷ Тедн хоорндан селвцэд, бүһш кедг күүнэ һазр хулдж авхар шийдцхэв. Тенд хэр эмтиг оршахм гиж тедн келцхэв. ⁸ Тер учрар тер һазр Цуста һазр гиж ода күртл нерэдгднэ. ⁹ Израилин көвүд хүчн цаһан мөңгэр үнлсн Терүнэ үниг авад, ¹⁰ Деед Эзн заасар нег бүһшчас һазр хулдж авцхав», – гисн аэлдэч Еремыа келсн аэлдхл бүтв.

Исусиг мөшклһн

¹¹ Исус һардачин өмн зогсв.

– Чи Йудья улсин ханвчи? – гиж һардач сурв.

– Чи тиигж келжэнэч, – гиж Исус хэрү өгв.

¹² Ах гелнүд болн толһачнр Терүг гемшэхлэ, Исус үг келлго тагчг бөөв.

¹³ – Чи сонсжахшийчи? Чини өмнэс кедү гемшэлһн бөөхинь үзжэнчи? – гиж Пилат Исуст келв.

¹⁴ Зуг Исус э һарч, хэрүднь нег чигн үг келлго һардачиг өврүлв.

Исусиг цаажла хархулһн

¹⁵ Байрин өдрмүдт һардач эмтнэ эрлһэр түүрмд суусн кү сулдхадг бөөж. ¹⁶ Тер цагт нег нертэ күн түүрмд суусн бөөж. Тер Бар-Аба гидг нертэ Исус бөөж. ¹⁷ Эмтн олар хүрсн цагт Пилат:

– Кениг сулдххмб? Бар-Аба гидг нертэ Исусиг эс гиж Бурхна Илгэсн Аврач гиж нерэдг Исусиг? – гив.

¹⁸ Юнгад гихлэ, евреймүдин һардачнриг Исуст үлү үзэд, терүнэ һарт бэрүлсинь Пилат медэд бөөж. ¹⁹ Пилатыг зарһчин өөдм деер суусн цагт авальнь:

– Эн чик седклтэ күүнд му юм бичэ ке. Сөөһөр энүнэ тускар му зүүд үзчкэд, би сөөни дуусн зовлав, – гисн зэнг зарцар илгэж.

²⁰Тер саамд ах гелнгүд болн толһачнр:

– Бар-Абаг сулдхатн, Исусиг цаажлтн, – гиж келх кергтэ, гihэд эмтиг үгдэн орулж теднд келцхэв.

²¹– Эн хойр күүнэс кениг сулдхх кергтэ? – гиж хардач эмтнэс сурв.

– Бар-Абаг! – гihэд эмтн хэрүднь хээкрцхэв.

²²– Бурхна илгэсн Аврач гиж нерөддг Исусиг яахмб? – гиж Пилат сурв.

– Кирсд хадж алтн Энүг! – гиж цуһар хэрүднь хээкрцхэв.

²³– Ямаран му юм Энтн кесмб? – гиж Пилат эмтнэс сурв.

– Кирсд ал! Кирсд ал! – гihэд эмтн улм чанһур хээкрцхэв.

²⁴Юмн тус эс болжахинь медэд, Пилат эмтн буцлт эклх гиж эәһэд, эмтнэ өмн һаран усар уһаһад:

– Эн күүнэ үклд би биш тадн бурута болхит, – гив.

²⁵– Болг! Энүнэ үклд бидн, мана үрдүд бурута болтха! – гиж эмтн хээкрцхэв.

²⁶Тиигхлэ Пилат Бар-Абаг тәвэд, Исусиг малядсна хөөн кирсд цаажлтн, гиж закв.

Римин цергүд Исусар наад бәржәнә

²⁷Римин цергүд Исусиг хардачин бәәшнд авч одв. Исусин өөр цергүд цуглрв. ²⁸Тедн Исусин хувцинь тәәлэд, улан лавшг өмскв. ²⁹Хатханчгта урһмлар гүрсн титм толһаднь күчәр өмскэд, барун хартнь мод бәрүлэд, өмннь өвдглж суулдад наад бәрэд:

– Йудья улсин хан менд болтха! – гиж хээкрцхэв.

³⁰Дәкәд тедн Исусин чирәднь нульмад, толһаһинь модар цокцхав. ³¹Цадтлан зоваж зовачкад, тедн Исусас улан лавшг тә-өлэд, бийиннь хувц өмскэд, кирсд цаажлхар авад йовцхав.

Исусиг кирсд телж хадһн

³²Һарч йовад, тедн Күрәнә балһснас йовж йовсн Шимон гидг күүг үзэд, Исусин кирсиг бәрүлв. ³³Голгот гидг бәәрнүр ирхләрн (Голгот – һавл гиж орчулгдна) ³⁴Исуст цөстә ниилүлсн чаһр өгв, Тер амсчкад, уухар седсн уга. ³⁵Исусиг кирсд телж хадад, тедн Исусин хувцинь авхар жирв хайцхав. ³⁶Дәкәд тедн Терүг гетэд сууцхав. ³⁷Исусин толһа деер бәәсн моднд: «Исус – Йудья

улсин хан!» – гиж бичэтэ. ³⁸Төрүнлэ хамдан хойр деермчнр бас кирсд цаажлгдв. Негнь барун бийднь, дарукнь зүн бийднь. ³⁹Зууран йовж йовсн эмтн толһаһан зааляд, Исусиг му келцхэв.

⁴⁰– Не, сүмиг хольврулад, хурвн өдрт тосхж тэввч? Чи Бурхна Көвүн болхла, эмэн аврхнчн! Кирс деерэс бууж ирхнчн! – гиж тедн келцхэв.

⁴¹Ах гелнгүд, ном цөөлһөчнр болн толһачнр бас Исусиг наад бөрөд:

⁴²– Талдан эмтнэ эм аврдг билэ, Бийэн аврч чадхш! Иим бөөдлтэ Израилин хан болжана! Ода эн кирсэс буутха! Тиигхлэ бидн Энүнд иткхвидн! ⁴³Эн Бурхнд нөөлжэлэ. Кемр Эн Бурхнд кергтэ болхла, Бурхн ода Энүг харсж авртха! Эн Бийэн Бурхна Көвүн гиж нерэддг билэлм! – гиж тедн келцхэв.

⁴⁴Исула хамдан кирсд телж хадулгдсн деермчнр бас тиим кевэр му келцхэв.

Исусин үкл

⁴⁵Үдин цаг ирхлэ, эргндк һазр генткн харнһурв. ⁴⁶Хурвн час күртл харнһу болв. Хурвн часин алднд:

– Эли! Эли! Лема сабахтани! (Еврей келнэс орчулхла: Бурхн минь! Бурхн Минь! Намаг юңгад үлдэсмч?) – гиж Исус бөөсн дууһарн чаңһур келв.

⁴⁷Тенд бөөсн эмтнэс зэрмнь:

– Элиг дууджана, – гиж келцхэв.

⁴⁸Негнь гүүж ирэд, ишклн чаһрар кенчр норһж, моднд ораһад, Исуст өргж өгв.

⁴⁹– Болх! Күлөжэ! Элья Энүг харсж авхар ирхм угай? Хэлэй! – гиж эмтн келцхэв. ⁵⁰Исусиг дэки чаңһур хөөкрсн хөөн эмнь тер даруны харв. ⁵¹Һол сүмд бөөсн көшг деерэс ул күртлнь хойр энгрэд шуурв. Һазр догдлад, хад чолуд шуурад, ⁵²үкөрмүд секгдв. Бурхна кесг үксн улс үкэрэсн әмдрж ⁵³босад һарцхав. Хөөннь Исусиг үкэрэсн босж әмдрсн цагт тедн Ерусалим балһснд орж ирв, кесг әмтн тедниг үзцхэв. ⁵⁴Исусин цогциг манжасн Римин әнгин цергин ахлач болн төрүнә цергүд һазр чичрлһиг, учрсн юмиг үзэд ик гидгәр сүрдцхэв.

– Эн күн йосн Бурхна Көвүн бөөж, – гиж тедн келцхэв.

⁵⁵Тенд кесг күүкд улс бөөж. Тедн холас цугинь үзцхэв. (Тер күүкд улс Исусиг Һалильяс һарсн хөөн даһад, килмжән

өгэд, нөкд болж йовла.) ⁵⁶Тедн дунд Магдален хотна Марий, Марий (Яков Йосип ах-дү хойрин экнь) болн Зебедана аваль.

Исусиг оршалһн

⁵⁷Асхнднь Ариматья хотнас Йосип гидг байн күн ирсмн, тер бас Исусин сурһульч бөөж. ⁵⁸Пилатур ирэд, Йосип Исусин цогцинь сурв. Пилат цогцинь авх зөв өгв. ⁵⁹Йосип Исусин цогцинь авад, үнтэ цаһан эдэр ораһад, ⁶⁰хад чолунд шин кесн үкэрт оршав. Тер үкэрин амнь ик чолуһар хаачкад, йовж одв. ⁶¹Магдален хотна Марий болн ондан Мирьям үкэрин өмн тедүкнд суужасмн.

Үкэрин харул

⁶²Маңһдуртнь бемб өдрлэ Пилатур ах гелнүд болн паршмуд ирцхэв.

⁶³— Ах Нойн! «Һурвн өдр давсна хөөн Би үкэрэсн босж амдрхв», — гиж Тер худлч келсн билэ. Терүнэ үгмүд бидн мартсн угавидн, — гиж тедн келцхэв.

⁶⁴— Нөкэдүр күртл үкэринь харулх заквр цергүдт өг, эс гиж Терүнэ сурһульчнр ирэд, цогцинь хулхалж авчкад, «Тер үкэрэсн босв», — гиж эмтнд келцхэх. Тер худл урдк худлас дор болх.

⁶⁵— Эн харулыг автн, йовад үкэриг эврэ дурарн хэлэтн, — гиж Пилат теднд келв.

⁶⁶Тедн йовад, үкэрин амна чолунд тииз тэвчкэд, харулыг зогсаһад Исусин цогцинь манцхав.

Исусин амдрлһн

28 Бемб өдр давсна хөөн маңһдуртнь өр цөөхлэ Магдален хотна Мирьям, дарук Марий үкэриг хэлэхэр йовцхав. ²Генткн ик һазр чичрлһн болв. Бурхна элч теңгрэс бууж ирэд өөрдэд, үкэрин чолуһинь цааран түлкэд, деернь суув. ³Терүнэ чирэнь цэклсн цэклһн мет болад, хувцнь цасн мет цаһан бөөж. ⁴Харулчнр икэр эәһэд, сүмснь һарн гив.

⁵— Бичэ эәтн! Кирсд алгдсн Исусиг тадн хээжэхинь би меднэв! ⁶Исус энд уга. Тер үкэрэсн босж амдрв. Энүнэ тускар Исус таднд урднь келсн билэ. Наартн, хэлэтн, Терүнэ кевтсн орм эн бөөнэ, ⁷сурһульчнр тал шулуһар йовад: «Исус үкэрэсн

босж амдрэд, тер таднас өмн Һалильяд ирх. Тенд тадн Исусиг үзхит», – гиж келтн. Келсн үгим сонстн, – гиж Бурхна элч күүкд улст келв.

⁸Тедн адһмтаһар үкэрэс һарад, сүрдж эәһэд бәәввчн дегц байрар дүүрэд, үзсэн келхәр, сурһульчнр тал гүүлдцхәв. ⁹Генткн Исус бийнь теднә өмн зогсв.

– Менд бәнт? – гиж Тер келв.

Тедн Исус тал өөрдәд, кәлднь һаран күргәд сөгдцхәв.

¹⁰– Бичә әәтн! Йовтн, Мини ах-дүүнрт Һалилья тал йовтха гиж келтн, тедн Намаг тенд үзх, – гиж Исус келв.

Харулчнрин келсн үг

¹¹Күүкд улс йовж одсн цагт харулын әмтн ах гелнгүд тал йовад, учрсн юмна тускар цугинь келж өгв. ¹²Тедн толһачнрла селвцәд, харулчнрт дала мөнг өгәд келцхәв:

¹³– Мадн унтсн цагла сурһульчнр сөөһәр ирәд, Исусин цогцинь хулхалж авад йовж одла гиж әмтнд келтн. ¹⁴Кемр Римин һардач сурхла, бичә әәтн. Тадн буру угат гиж бидн терүнд келхвидн.

¹⁵Харулчнр мөнгинь авад, теднә келсәр келцхәв. Тегәд тер зәнг Йудья улс дунд тарв. Ода күртл тер зәнг бәәһәтә.

Ик даалһвр

¹⁶Арвн негн сурһульчнр болхла Исусин заасар Һалильяд бә-әсн уулур йовцхав. ¹⁷Зәрмнь икәр итклго бәәсн бийнь Исусиг үзәд, өвдглж сөгдв. ¹⁸Исус тедн тал өөрдәд келв:

– Тенгриг болн эн делкәг бәрх

Йосн Мини һарт бәәнә.

¹⁹Тер учрар йовад

Делкәд бәәсн келн-әмтн болһниг дуудж,

Тедниг Мини сурһульчнр болһтн!

Эцкин, Көвүнә болн Әрүн Сәкүснә нерн деерәс

Тедниг уснд кирслтн!

Нанас сонссн зааврмудыг күцәх

²⁰Тедниг дасхж сурһтн!

Лавлж тодлж автн:

Орчлңгин чилгч күртл,

Би оньдин таднла хамдан.